

Anna Viaznikova, fotokonkurss "Aastaring Tallinnas 2022"

JUHTIMINE JA LINNAPLANEERIMINE

Tallinlaste rahuloluküsitlus 2023

Tellijä: Tallinna Strateegiakeskus

Töö teostaja: Eesti Uuringukeskus OÜ

Märts 2023

SISUKORD

KOKKUVÕTE	3
UURINGU TAUST	6
VALIM JA KÜSITLUSMETOODIKA	7
ANDMETE ANALÜÜS	10
VASTAJA PROFIIL	11
TULEMUSED	12
1. LINNA JUHTIMINE JA KOMMUNIKATSIOON	12
1.1. Rahulolu Tallinna linna juhtimisega	12
1.2. Hinnangud infoliikumisele	16
1.3. Ajalehe „Pealinn“/“Stolitsa“ ja oma linnaosa lehe lugemine	21
2. KAASAMINE JA ARENGU EESMÄRGID	24
2.1. Elanike kaasamine otsustusprotsessidesse	24
2.2. Teadlikkus Tallinna arengustrateegiast „Tallinn 2035“	25
2.3. Teadlikkus ÜRO kestliku arengu eesmärkidest	26
3. ELUKOHT JA LINNAPLANEERIMINE	28
3.1. Praegune eluaseme tüüp	28
3.2. Rahulolu eluasemega	29
3.3. Rahulolu avaliku linnaruumiga	31
3.4. Tallinna üld- ja detailplaneeringute infoallikad	34
3.5. Kaasatus Tallinna linnaruumi arengusse	37
4. ELURUUMI, AVALIKU RUUMI JA ÜHISTRANSPORDI LIGIPÄÄSETAVUS... ..	41
5. TURVALISUS JA MUNITSIPAALPOLITSEI	44
5.1. Turvatunne oma linnaosas	44
5.2. Kokkupuude ja rahulolu munitsipaalpolitsei tööga	45
6. INTERNETI JA INFOTEHNOLOOGIA VAHENDITE KASUTAMINE	48
6.1. Interneti kasutamise sagedus	48
6.2. Infotehnoloogiliste vahendite kasutamine	49

KOKKUVÕTE

Eesmärk ja metoodika

- ✓ OÜ Eesti Uuringukeskus viis 2023. aasta veebruaris Tallinna Strateegiakeskuse tellimusel tallinlaste seas läbi küsitluse, mille eesmärk oli saada ülevaade Tallinna linna juhtimise ja linnaplaneerimisega seotud teemadest.
- ✓ Küsitlus viidi läbi telefoniküsitlusena ajavahemikul 10.–22.02.2023 Tallinna 15-aastaste ja vanemate elanike seas. Intervjuud toimusid vastavalt vastaja emakeelele kas eesti- või venekeelsena. Küsitluses osales 800 vastajat.

Linna juhtimine ja kommunikatsioon

- ✓ Tallinna linna arengute juhtimisega tervikuna on 11% tallinlastest väga rahulolevad, 65% on pigem rahul ning 20% pigem või täiesti rahuolematud.
- ✓ Hinnangud linna juhtorganite tööle on valdavalt positiivsed – neile määratud ülesannetega toimetulekut peab kas väga heaks või pigem heaks Tallinna Linnavolikogu puhul 62%, Tallinna Linnavalitsuse puhul 70% ning oma linnaosavalitsuse puhul 78% pealinlastest.
- ✓ Tallinna Linnavolikogu tegevusest suuremal osal pealinlastest head ülevaadet ei ole – vaid 27% peab end sellest kas väga hästi või küllaltki hästi teadlikuks, samas kui 25% pole üldse kursis ning 46% mitte eriti hästi kursis.
- ✓ 2023. aastal on viimase 12 kuu jooksul enda sõnul suhelnud mõne Tallinna Linnavolikogu liikmega 11% pealinlastest.
- ✓ Linna juhtorganitest informeerivad pealinlaste hinnangul neid oma tegevusest kõige paremini linnaosavalitsused – 70% tallinlastest peab nende info jagamist kas väga heaks või pigem heaks. Tallinna Linnavolikogu puhul on vastav osakaal 51% ja Tallinna Linnavalitsuse puhul 59%.
- ✓ Ajalehte „Pealinn“/„Stolitsa“ oli viimase 12 kuu jooksul lugenud kas veebis või paberkandjal kokku 59% ning oma linnaosa lehte 64% pealinlastest.

Kaasamine ja arengu eesmärgid

- ✓ 51% pealinlastest on pigem rahul või väga rahul võimalusega rääkida kaasa Tallinna puudutavate otsuste tegemisel, rahuolematuid on 32% ja seisukoha ei oma 17%.
- ✓ Tallinna arengustrateegiast „Tallinn 2035“ on 2023. aastal teadlikud 45% pealinlastest, mida on 10% võrra enam kui aastal 2021. Neist 35% on kursis strateegia veebilehe olemasoluga ning 22% strateegia sisuga.
- ✓ ÜRO kestliku arengu eesmärkidest on 19% pealinlastest kas väga hästi või küllaltki hästi teadlikud, 44% ei ole aga nendega üldse kursis ning 35% mitte eriti hästi kursis.

Elukoht ja linnaplaneerimine

- ✓ 2023. aastal elab 89% pealinlastest kortermajades, 9% ühepereelamutes ning 3% paaris- või ridaelamutes.

- ✓ Valdav osa tallinlastest on 2023. aastal oma eluruumiga rahulolevad: eluruumi asukohaga on väga rahul või pigem rahul 96%, mugavustega 95%, seisukorraga 90%, suurusega 84% ning sisekliimaga 83% elanikest.
- ✓ Kodulähedast avalikku linnaruumi peab pigem meeldivaks või väga meeldivaks 89% ning oma linnaosa ruumilise arenguga on pigem rahul või väga rahul 82% elanikest. Võrreldes 2021. aastaga on 14% võrra kasvanud kodulähedast avalikku linnaruumi väga meeldivaks pidavate pealinlaste osakaal.
- ✓ Pealinlaste arvates on Tallinna ajalooline linnakeskkond ja hooned üldiselt hästi hoitud ja korrastatud – 29% peab olukorda selles osas väga heaks ning 59% pigem heaks.
- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on otsinud üld- ja detailplaneeringute kohta infot 24% tallinlastest. Kõige enam otsitud vastavat infot Tallinna planeeringute registrist, Maa-ameti detailplaneeringute kaardirakendusest ning erinevatelt Facebooki lehtedelt.
- ✓ Tallinna linnaruumi arengu kohta arvamuse avaldamise ja kaasa rääkimise soov on viimastel aastatel olnud 36% pealinlastest. Kaasarääkimise protsessides osalenud on viimase kahe aasta jooksul 21% elanikest, kes jäid osalusvõimalusega valdavalt rahule.
- ✓ Tallinna linnaruumi puudutavate otsuste tegemise protsessis mitte osalenud pealinlaste põhjendasid seda enim osalemise võimalustest teadmatuse ning aja- ja huvipuudusega.

Eluruumi, avaliku ruumi ja ühistranspordi ligipääsetavus

- ✓ Seoses tervisliku seisundi või erivajadusega on esinenud eluruumi pääsemisel probleeme kokku 5% tallinlastest.
- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on 9% tallinlastest esinenud terviseprobleemide, erivajaduse või lapsevankriga liiklemisega seoses probleeme Tallinnas ringi liikumisel või ühistranspordi kasutamisel.
- ✓ Enam kui pooltel erivajadustega, terviseprobleemidega või lapsevankriga liiklejatel on esinenud probleeme ühistranspordi peatusesse pääsemisel, ühistransporti sisenemisel või väljumisel ning ristmike ületamisel. Vähemal määral on probleeme esinenud avalikku hoonesse sisenemisel.
- ✓ Tallinna ligipääsetavuse infosüsteemi LIPS on kasutanud 2% tallinlastest. Kümnendik on sellest kuulnud, kuid ei oma kasutuskogemust.

Turvalisus ja munitsipaalpolitsei

- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on 93% pealinlastest tundnud end oma linnaosa avalikes kohtades küllaltki turvaliselt või täiesti turvaliselt. Võrreldes 2021. aastaga on 7% võrra kasvanud end oma linnaosa avalikes kohtades täiesti turvaliselt tundvate pealinlaste osakaal.
- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on 16% tallinlastest suhelnud Tallinna munitsipaalpolitseiga, 6% oma linnaosa MUPO piirkondlike inspektoritega ning samuti 6% helistanud Tallinna abitelefoni 14410.
- ✓ Kokkupuuteid omanutest 72% jäid väga rahule või pigem rahule Munitsipaalpolitsei, 69% oma linnaosa piirkondlike inspektorite ja 85% Tallinna abitelefoni töötajate tööga.

Interneti ja infotehnoloogia vahendite kasutamine

- ✓ 87% tallinlastest kasutab internetti sõltumata kohast ja seadmest igapäevaselt, harvem interneti kasutajaid on kokku 6% ulatuses ning 7% tallinlastest ei kasuta internetti üldse.
- ✓ 86% pealinlastest kasutab nutitelefone, 83% isiklikku või perekonna arvutit, 53% töökoha arvutit ning 6% ulatuses on neid, kes ei kasuta ühtki nimetatud vahendit.

UURINGU TAUST

OÜ Eesti Uuringukeskus viis 2023. aasta veebruaris Tallinna Strateegiakeskuse tellimusel tallinlaste seas läbi küsitluse, mille eesmärk oli saada ülevaade Tallinna linna juhtimise ja linnaplaneerimisega seotud teemadest.

Käesolev raport annab ülevaate uuringu peamistest tulemustest ning teeb tulemuste põhjal kokkuvõtte. Aruande lisadena esitatakse elanikkonnaküsitluse eestikeelne ankeet ning andmetabelid erinevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste kaupa.

VALIM JA KÜSITLUSMETOODIKA

Küsitlus viidi läbi telefoniküsitlusena ajavahemikul 10.–22.02.2023 Tallinna 15–aastaste ja vanemate elanike seas. Intervjuud toimusid vastavalt vastaja emakeelele kas eesti- (64%) või venekeelsena (36%).

Telefoniküsitluses kasutati numbreid Norstat Eesti CATI (*Computer Assisted Telephone Interviewing*) andmebaasist, kus eelnevalt on telefoninumbrid juhuslikult genereeritud RDD (*random digital dialing*) meetodil. See on eelvärvatud vastajatega numbribaas, kus on juures ka vastajate taustainfo (elukoht, sugu, vanus), mis võimaldab uuringusse täpsemalt kaasata sobivaid sihtrühmi.

Norstatis tehnoloogia toel läbi viidavad telefoniküsitlused (CATI) võimaldavad saavutada juhuvalimeid, tagades erinevate sotsiaaldemograafiliste gruppide esindatuse ning andmete kõrge kvaliteedi. Vastajaga isikliku kontakti saavutamine aitab tõsta keeruliste uuringute andmekvaliteeti.

Norstati telefonikeskuses töötab 40 telefoniküsitajat, kes saavad pidevat lisaväljaõpet kaasaegsete IT-lahenduste kasutamiseks ja kõrge kvaliteedistandardi hoidmiseks. Kvaliteedistandardi tagamiseks teostatakse telefoniuuringutele regulaarseid kvaliteedikontrolle. Kontrollitakse minimaalselt 10% kogu intervjuudest.

Küsitluses osales 800 vastajat (tabel 1). Keskmise intervjuu pikkus oli 16 minutit ja vastamismäär 18%¹.

Tabel 1. Küsitluse statistika (N).

Intervjuu viidi läbi	800
Intervjuud ei viidud läbi	5973
<i>Vastajal ei ole aega</i>	462
<i>Põhimõtteliselt keeldub intervjuust</i>	150
<i>Teema ei paku huvi</i>	681
<i>Vastaja hinnangul ei kuulu sihtrühma</i>	215
<i>Vastaja lõpetas kõne</i>	199
<i>Ei vasta kõnele (välismaal)</i>	48
<i>Füüsiliselt/ vaimselt pole võimeline vastama</i>	91
<i>Keelebarjäär</i>	9
<i>Teadmata põhjus</i>	1843
<i>Sihtrühma kvoot täis</i>	2275
Kokku	6773

¹ Vastamismäära arvutamisel pole arvestatud jaotustega “sihtrühma kvoot täis”, “keelebarjäär” ja “füüsiliselt/vaimselt pole võimeline vastama”. Kuna need isikud ei saanudki vastata, ei käsitletud seda keeldumisenähtuseks.

Valimi kujunemisel on arvesse võetud nii Tallinna linna (tabel 2) kui ka linnaosade (tabel 3) elanikkonna proportsioonidele vastavust vanuse, soo ja rahvuse lõikes. Lisaks on erinevate linnaosade elanike osakaalude kujunemisel lähtutud sellest, et väiksemates linnaosades oleks vastajate arv võrreldes üldpopulatsiooni jaotusega suurem, eesmärgiga teostada andmete analüüsi ka linnaosa tasandil. Sellest lähtuvalt tõsteti brutovalimis Pirita, Kristiine ning Nõmme linnaosa elanike osakaalu.

Saadud küsitlustulemi ja statistilise mudeli võrdlemisel ilmnenu erisuste vähendamiseks arvutati välja kaks kaalu vastavalt sotsiaal–demograafiliste tunnuste jaotusele Tallinna linna üleselt (vanus, sugu, rahvus, linnaosa) ja linnaosade siseselt (sugu, vanus, rahvus). Sotsiaaldemograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud Statistikaameti 2021. aasta rahvaloenduse andmeid.

Tabel 2. Tallinna linna üldpopulatsiooni kaalumata ja kaalutud valim (weight1)

Kokku	Üldkogum		Brutovalim		Netovalim	
	N	%	N	%	N	%
	368377	100	800	100	800	100
Naised						
15-29	32526	17	70	16	71	17
30-44	54552	28	118	27	119	28
45-64	56643	28	129	29	122	28
65+	54935	28	124	28	119	28
Mehed						
15-29	33205	20	74	21	73	20
30-44	57554	34	112	31	125	34
45-64	50850	30	119	33	111	30
65+	28112	16	54	15	60	16
Rahvus						
Eestlased kokku	195239	53	444	56	421	53
Muud rahvused kokku	173138	47	356	44	379	47
Linnaosa						
Haabersti	38987	11	77	10	86	11
Kesklinn	53514	15	101	13	116	15
Kristiine	27421	7	69	9	59	7
Lasnamäe	97565	26	195	24	211	26
Mustamäe	56459	15	115	14	121	15
Nõmme	28980	8	70	9	65	8
Pirita	14110	4	76	10	30	4
Põhja-Tallinn	51341	14	97	12	112	14

Tabel 3. Tallinna linnaosade kaalumata ja kaalutud valim (linnaosa, weight2).

Kokku	Üldkogum		Brutovalim		Netovalim	
	N	%	N	%	N	%
	368377	100	800	100	800	100
Naised						
15-29	32526	16	70	16	70	16
30-44	54552	27	118	27	118	27
45-64	56643	29	129	29	124	29
65+	54935	28	124	28	119	28
Mehed						
15-29	33205	20	74	21	73	20
30-44	57554	34	112	31	124	34
45-64	50850	30	119	33	112	30
65+	28112	17	54	15	60	16
Rahvus						
Eestlased kokku	195239	54	444	56	435	54
Muud rahvused kokku	173138	46	356	44	365	46
Linnaosa						
Haabersti	38987	11	77	10	77	10
Kesklinn	53514	15	101	13	106	13
Kristiine	27421	7	69	9	70	9
Lasnamäe	97565	26	195	24	193	24
Mustamäe	56459	15	115	14	112	14
Nõmme	28980	8	70	9	70	9
Pirita	14110	4	76	10	70	9
Põhja-Tallinn	51341	14	97	12	102	13

ANDMETE ANALÜÜS

Käesoleva uuringu tulemused on laiendatavad Tallinna vähemalt 15-aastasele elanikkonnale, sealjuures jääb maksimaalse valimivea suurus 95-protsendisel usaldusnivool $\pm 3,46\%$ piiridesse (väiksemate alagruppide vaatlemisel võib viga olla suurem).

Andmeid analüüsi Tallinna linna üleselt linnakaaluga (andmebaasis *weight1*) ja linnaosa siseselt linnaosa kaaluga (*weight2*).

Statistilist olulisust mõõdeti Hii-ruut testidega lähtuvalt sisulisest otstarbekusest taustatunnustest soo, vanusegruppide, rahvuse, hariduse ja leibkonna majandusliku toimetuleku lõikes ning raportis on välja toodud vaid need erinevused, mis osutusid statistiliselt olulisteks ning mida saab seega laiendada ka üldkogumile.

Uuringu tulemusi võrreldi varasemate aastate uuringute tulemustega (2018-2021). Varasemalt on tallinlaste küsitlused toimunud aasta viimases kvartalis. Seekordne uuring toimus aga järgmise aasta esimeses kvartalis, mistõttu on raportis võrreldud eelmiste aastate IV kvartali ja 2023. aasta I kvartali andmeid. Seega on ka võrreldavaks aastaarvuks 2023 mitte 2022.

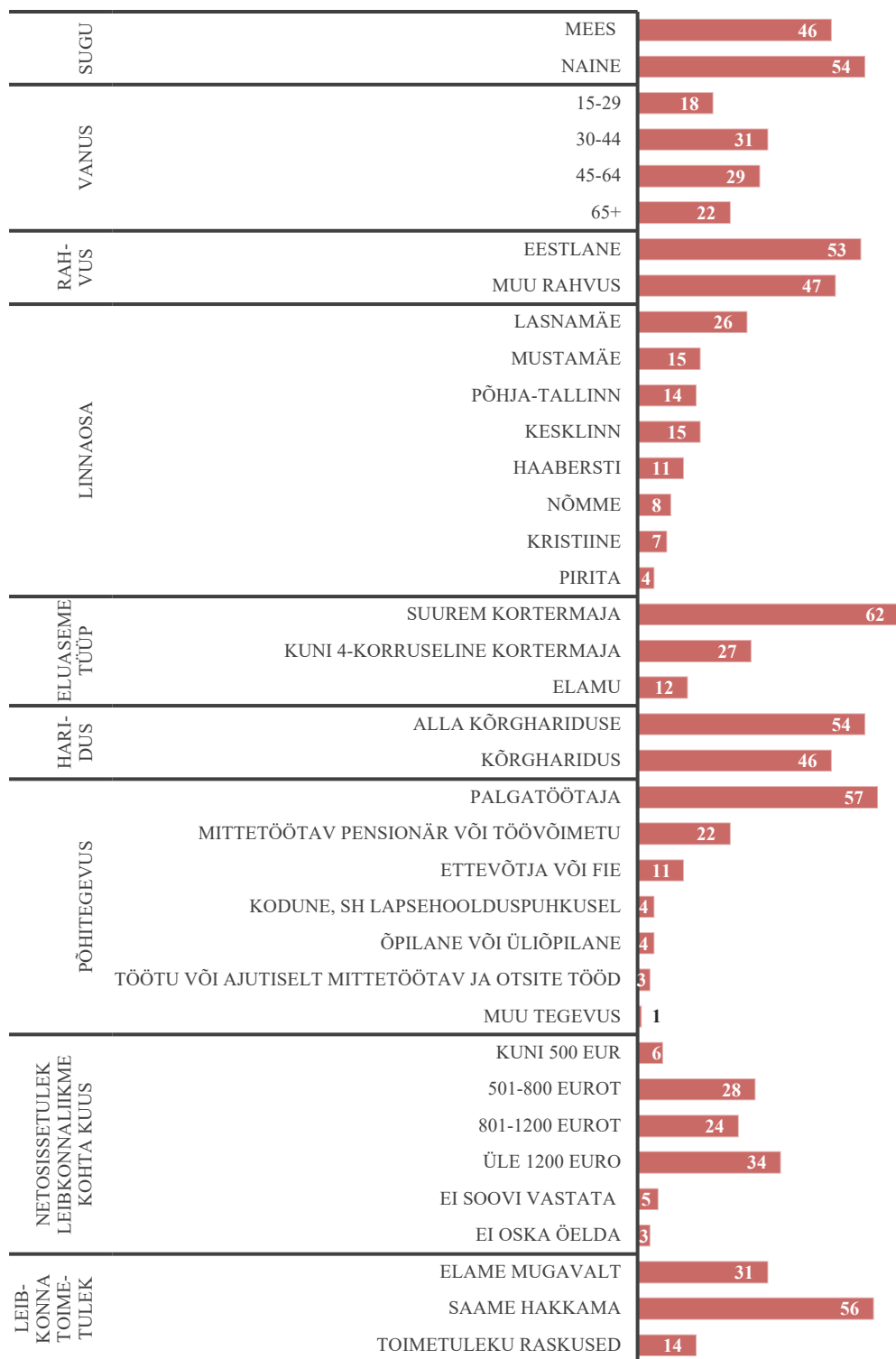
Andmete analüüsimiseks kasutati statistikaprogramme SPSS ja MS Excel.

Käesolevas raportis on tulemused illustreeritud jooniste ja tabelitena. Joonistel ja tabelites toodud andmed on ümmardatud arvutiprogrammide poolt ja seetõttu võib ridade või veergude summa moodustada kohati üle või alla 100%.

Jooniste allkirjades on välja toodud valimi vastajate arvud.

VASTAJA PROFIIL

Joonis 1 annab ülevaate uuringus osalenute üldistest sotsiaal–demograafilistest näitajatest.

Joonis 1. Vastaja profiil sotsiaaldemograafiliste tunnuste kaupa (% , n=800).

TULEMUSED

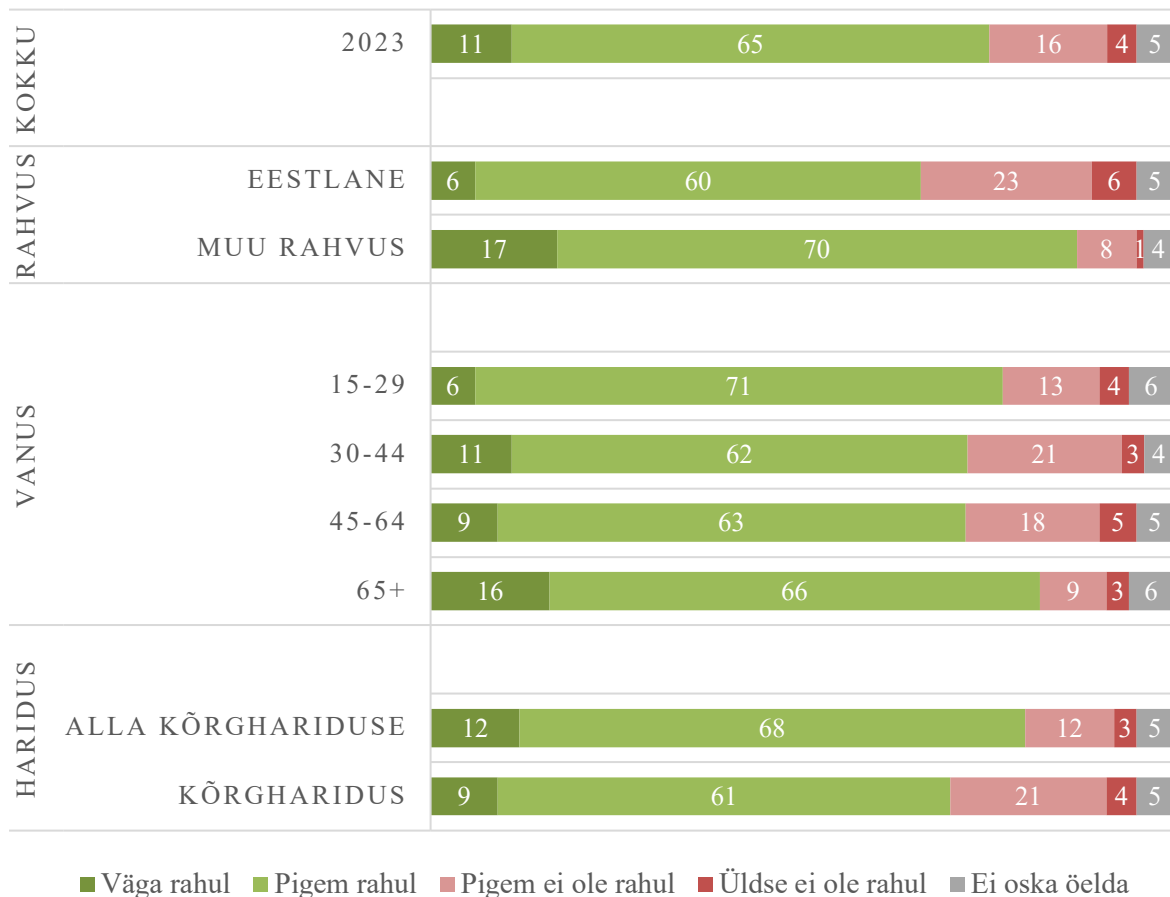
1. LINNA JUHTIMINE JA KOMMUNIKATSIOON

Käesolev peatükk annab ülevaate, kuidas pealinlased on rahul Tallinna linna juhtimisega ja kommunikatsiooniga.

1.1. Rahulolu Tallinna linna juhtimisega

Esmalt uuriti pealinlastelt, kui rahul on nad Tallinna linna arengute juhtimisega, mõeldes sealjuures nii linnavalitsuse, linnavolikogu, linnaosade valitsuste kui ka linna asutuste tegevuse peale tervikuna.

Veidi üle kümnendiku tallinlastest on linna arengute juhtimisega väga rahulolevad, pea 2/3 on pigem rahul ning viiendik pigem või täiesti rahuolematud (joonis 2).

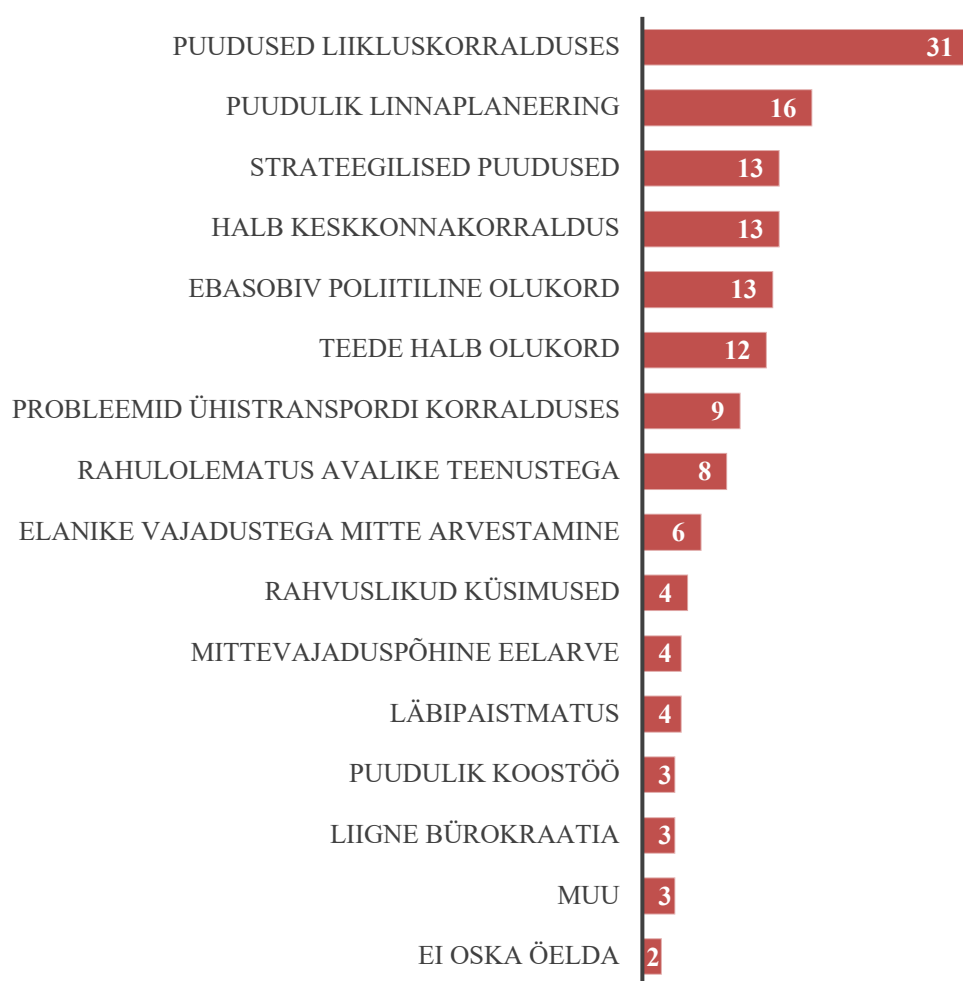

Joonis 2. Rahulolu Tallinna linna arengute juhtimisega (% , n=800).

Eestlastega võrreldes enam rahul on muust rahvusest pealinlased ning kõrgharidusega võrreldes madalamate haridustasemetega elanikud. Vanusegruppidest paistavad aga suurima rahuloluga silma 65-aastased ja vanemad tallinlased. Linnaosadest on Tallinna linna arengute juhtimisega rahul olevaid inimesi kõige rohkem Lasnamäel (83% väga või pigem rahul).

Linna arengute juhtimisega pigem mitte või üldse mitte rahul olnud tallinlastelt uuriti avatud vastustega küsimusega ka rahulolematuse põhjuseid.

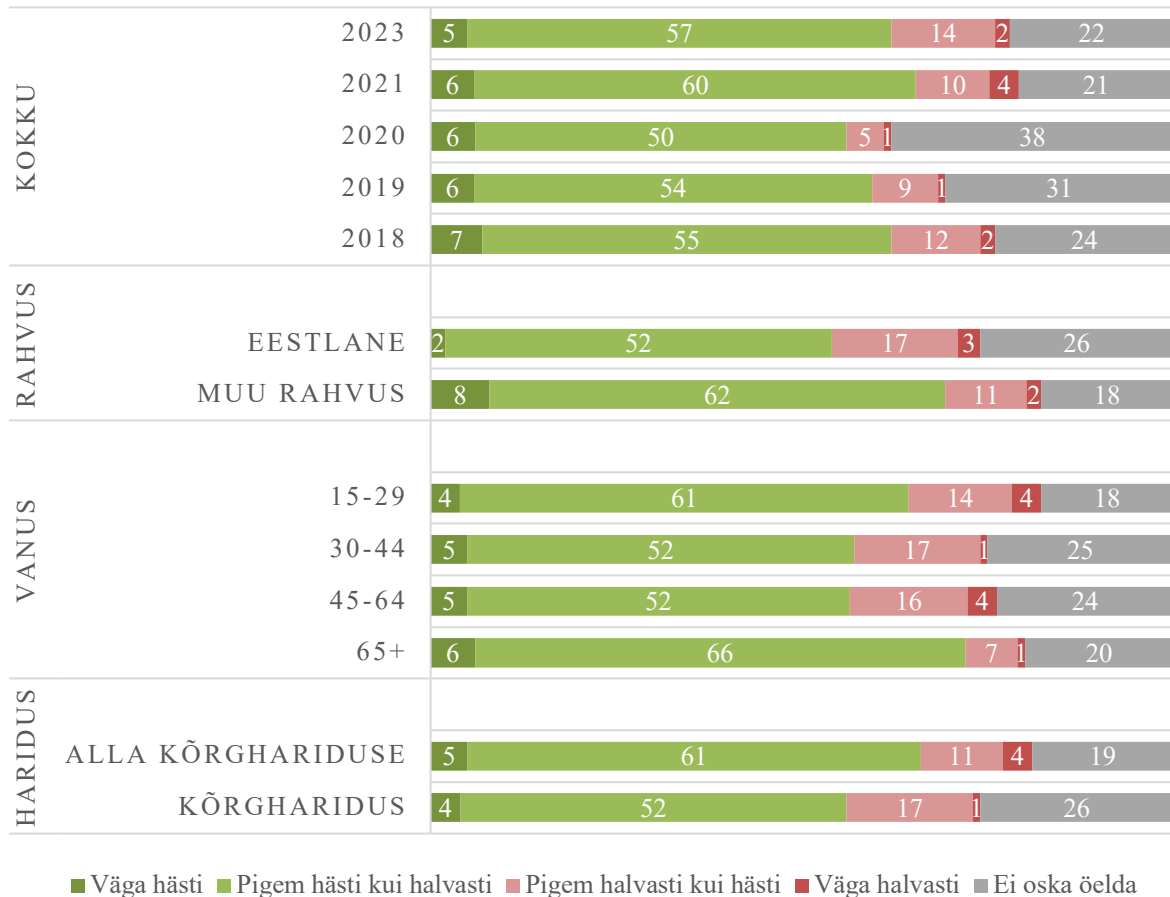
Ilmnes, et enim rahulolematust põhjustavad puudused liikluskorralduses, millele järgnevad puudused linnaplaneerimises, strateegilises lähenemises ja keskkonnakorralduses, ebasobivaks peetav poliitiline olukord ning halvas seisukorras teed (joonis 3).

Joonis 3. Tallinna linna arengute juhtimisega rahulolematuse põhjused (% , n=159).

Lisaks üldisele rahulolule Tallinna linna arengute juhtimisega andsid pealinlased hinnanguid Tallinna Linnavolikogu, Tallinna Linnavalitsuse ja oma linnaosa valitsuse ülesannetega toimetulekule.

Pealinlaste hinnangud Tallinna Linnavolikogu ülesannetega toimetulekule on valdavalt positiivsed – enam kui 60% neist on seisukohal, et linnavolinikud saavad oma tööülesannetega kas väga hästi või pigem hästi hakkama (joonis 4).

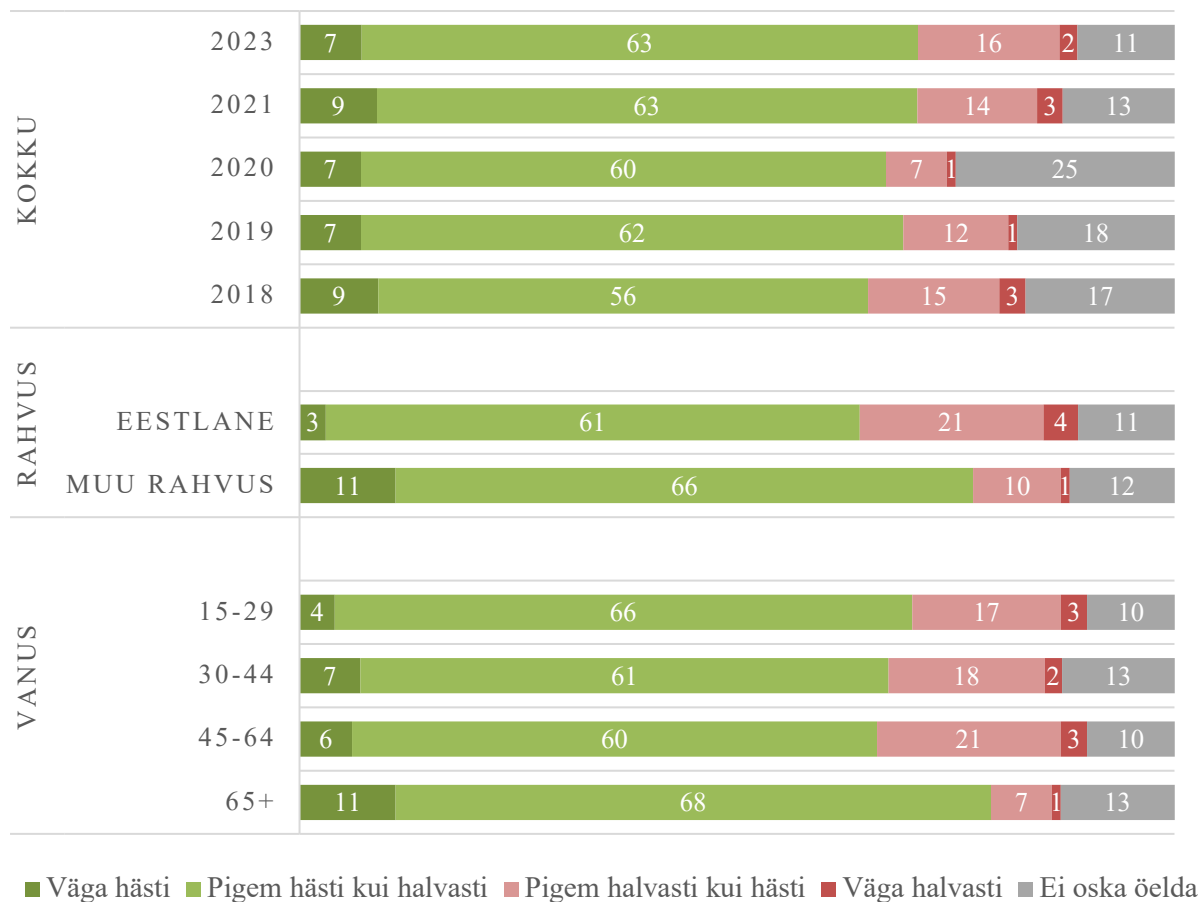
Joonis 4. Hinnangud Tallinna Linnavolikogu ülesannetega toimetulekule (% , N=800)

Võrreldes 2021. aastaga hinnangutes suuri muutusi toimunud ei ole, kuid rahulolu on siiski minimaalselt vähenenud.

Tallinna Linnavolikogu ülesannetega toimetulekut hindavad muust rahvusest tallinlased eestlastega võrreldes kõrgemaks, samuti on kõrgharidusega elanikest positiivsemalt meelestatud madalamate haridustasemetega pealinlased. Vanusegruppidest tõusevad kõige positiivsemate hinnangute poolest aga esile 65-aastased ja vanemad elanikud.

Tallinna Linnavalitsuse ülesannetega toimetulekut peab kas väga heaks või pigem heaks 70% pealinlastest ning rahulolematuid on kokku 18% (joonis 5). Ka siin ei ole võrreldes eelneva uuringuaastaga suuri muutusi toimunud.

Sarnaselt Tallinna Linnavolikogule antud hinnangutele paistavad ka linnavalitsuse puhul positiivsemate hinnangute poolest silma vanemaealised (65+ a) ja muust rahvusest elanikud.

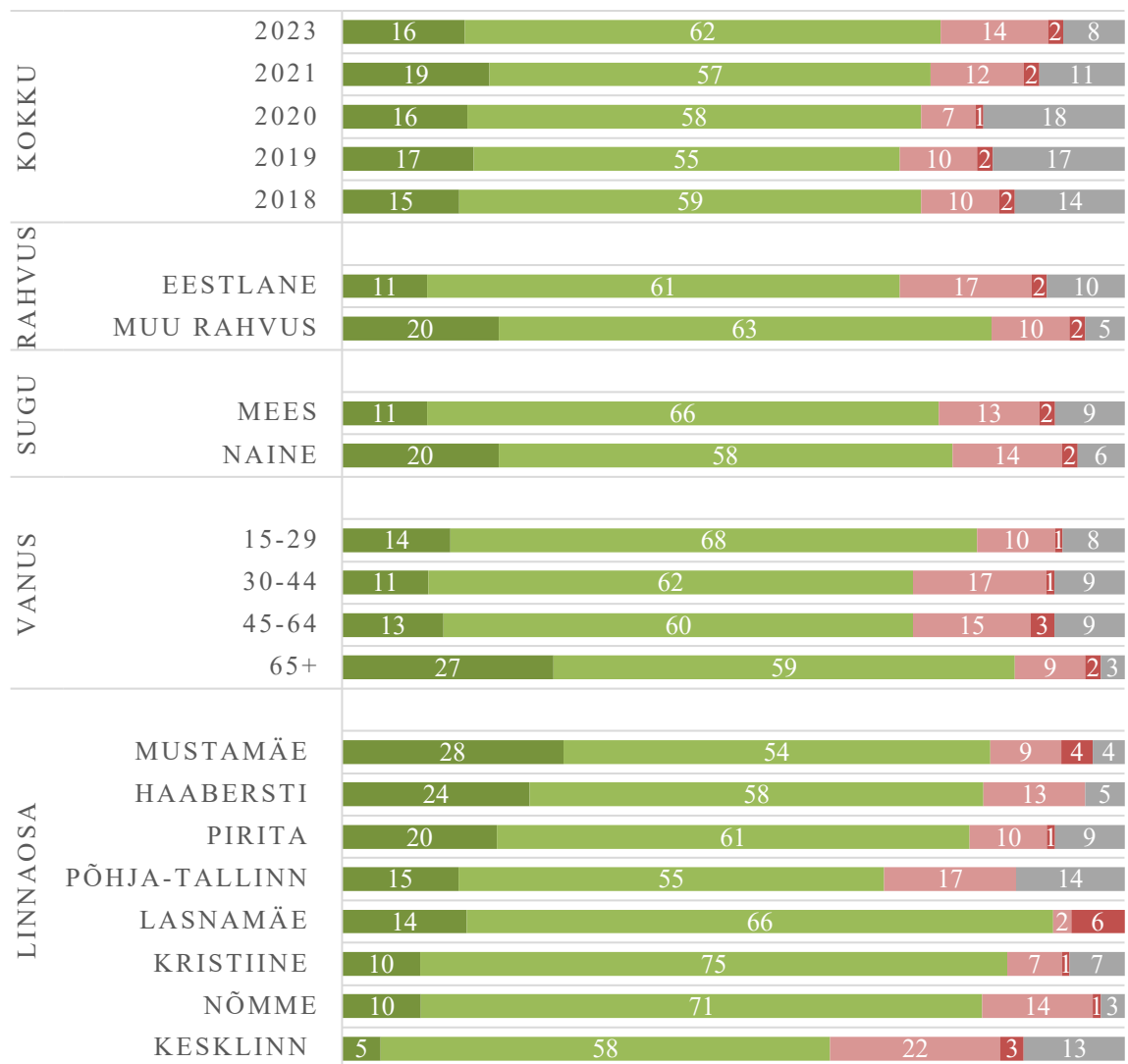
Joonis 5. Hinnangud Tallinna Linnavalitsuse ülesannetega toimetulekule (% , N=800)

Kõige enam ollakse Tallinna juhtorganitest rahul oma linnaosavalitsusega, mille ülesannetega toimetulekut hindab väga heaks või pigem heaks 78% pealinlastest, samas kui rahulolematuid on kokku 16% ulatuses (joonis 6).

Võrreldes eelneva uuringuaastaga on pisut vähenenud väga rahulolevate ning sellevõrra kasvanud pigem rahulolevate linnaelanike osakaal.

Oma linnaosavalitsuse ülesannetega toimetulekule antud positiivsemate hinnangute poolest tulevad esile naised, muust rahvusest ning 65-aastased ja vanemad elanikud.

Oma linnaosavalitsuse tööga on sagedaimini väga rahulolevad Mustamäe (28%), Haabersti (24%) ja Pirita (20%) ning kõige harvemini Kesklinna (5%) elanikud.

■ Väga hästi ■ Pigem hästi kui halvasti ■ Pigem halvasti kui hästi ■ Väga halvasti ■ Ei oska öelda

Joonis 6. Hinnangud oma linnaosavalitsuse ülesannetega toimetulekule (% , N=800)

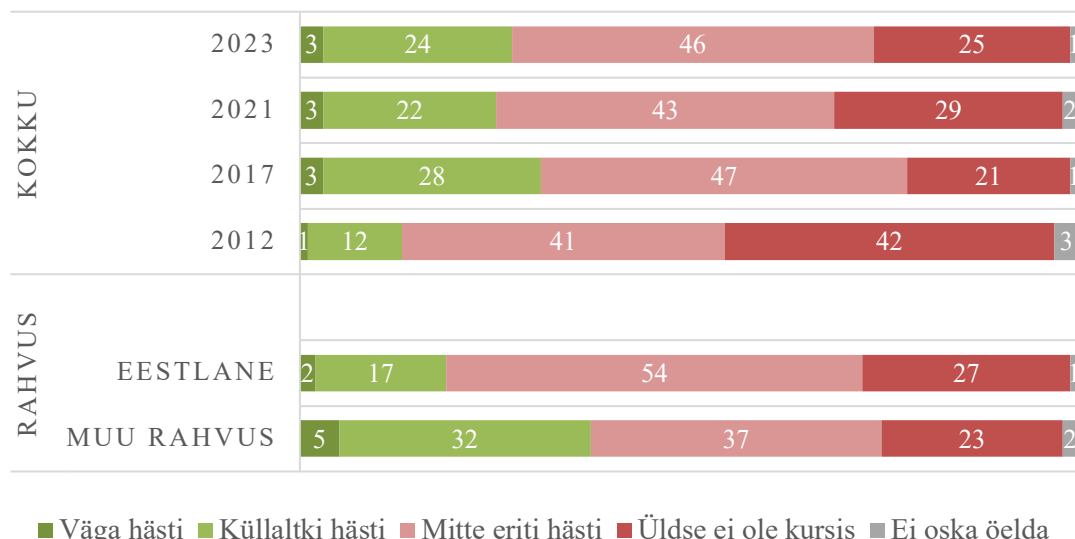
1.2. Hinnangud infoliikumisele

Lisaks Tallinna juhtimisorganite tööülesannetega toimetulekule andsid pealinlased hinnanguid ka oma teadlikkusele Tallinna Linnavolikogu tegevusest ning linnaelanikke kõigi juhtorganite tegevusest informeerimisele.

Tallinna Linnavolikogu tegevusest suuremal osal pealinlastest head ülevaadet ei ole – vaid 27% peab end sellest kas väga hästi või küllaltki hästi teadlikuks, samas kui neljandik pole üldse kursis ning veidi alla poole mitte eriti hästi kursis (joonis 7).

Võrreldes 2021. aastaga pealinlaste teadlikkuses linnavolinike tegevusest märkimisväärsed muutusi toimunud ei ole.

Võrreldes eestlastega peavad muust rahvusest elanikud end Tallinna Linnavolikogu tegevustega paremini kursis olevaks.

■ Väga hästi ■ Küllaltki hästi ■ Mitte eriti hästi ■ Üldse ei ole kursis ■ Ei oska öelda

Joonis 7. Pealinlaste kursisolek Tallinna Linnavolikogu tegevustega (% , N=800)

2023. aastal on **viimase 12 kuu jooksul** enda sõnul suhelnud mõne Tallinna Linnavolikogu liikmega 11% pealinlastest. Küsitluses paluti ka täpsustada, millise linnavolikogu liikmega on vastaja suhelnud. Vastustest selgus, et suures osas toodi välja siiski linnavalitsuse mitte linnavolikogu liikmeid. Enam kui ühel korral nimetati järgmisi isikuid: Vladimir Svet (10 inimest), Mihhail Kõlvart (5), Jevgeni Ossinovski (4), Maria Jufereva-Skuratovski (3), Vadim Belobrovtsev (3), Jaanus Riibe (3), Tiit Terik (2) ja Priidu Pärna (2).

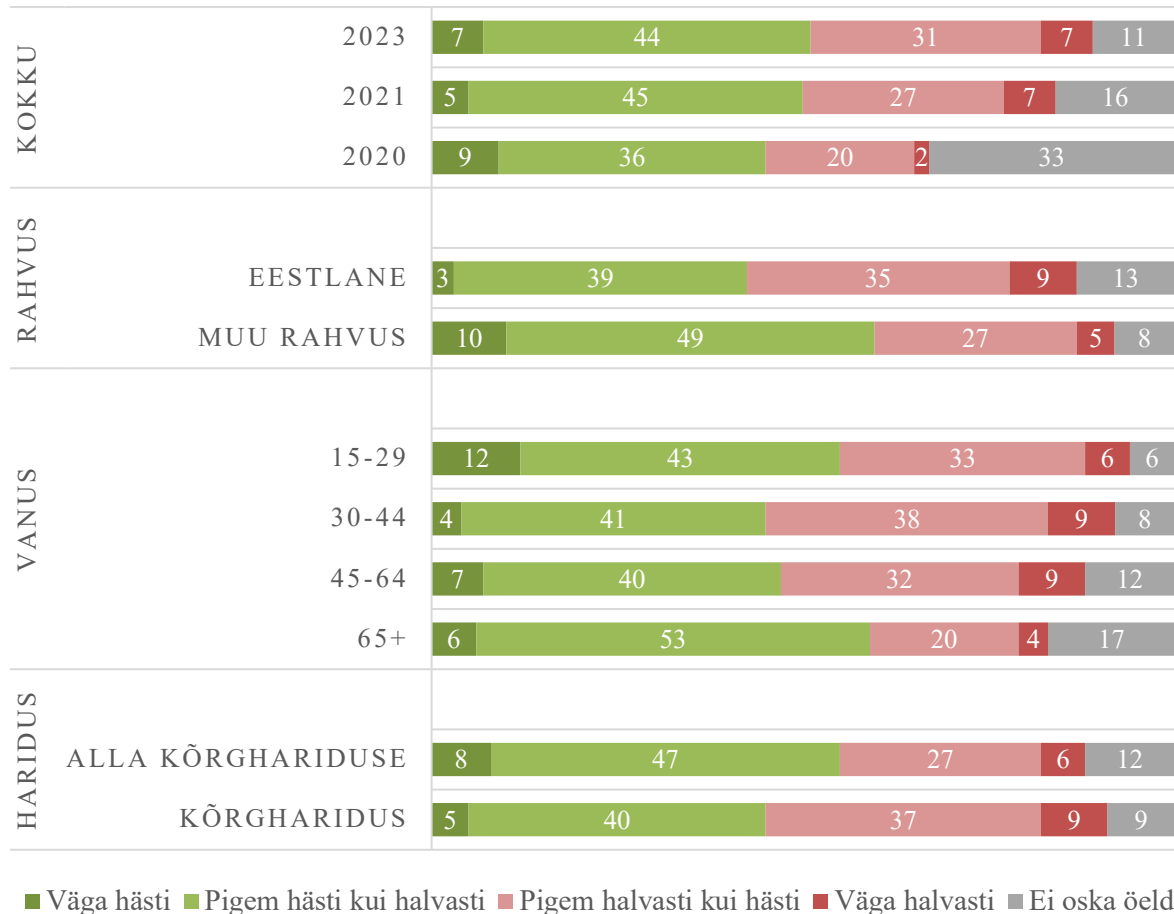
2021. aastal uuriti pealinlastelt, kas nad on suhelnud mõne Tallinna Linnavolikogu liikmega **viimase kahe aasta jooksul**. Selline kogemus oli enda sõnul 14% pealinlastest ning ka siis oldi enim suheldud Vladimir Sveti (9 inimest) ja Mihhail Kõlvartiga (8), kes on siiski linnavalitsuse liikmed.

Ligi poolte pealinlaste hinnangul informeerib Tallinna Linnavolikogu neid oma tegevustest kas väga hästi või pigem hästi ning pea 40% leiab, et info jagamine pole piisavalt heal tasemel (joonis 8).

Võrreldes 2021. aastaga on 2023. aastal informeerimise osas negatiivsemalt meelestatud elanike osakaal veidi kasvanud nende arvelt, kel varem puudus selles osas seisukoht.

Tallinna Linnavolikogu oma tegevustest elanikele info jagamist hindavad märkimisväärselt positiivsemalt kõrgharidusest madalama haridusega, 65-aastased ja vanemad ning muust

rahvusest tallinlased. Linnaosadest on väga rahulolevaid enim Kristiine (16%) ja vähim Nõmme ja Pirita (kuni 1%) elanike seas.

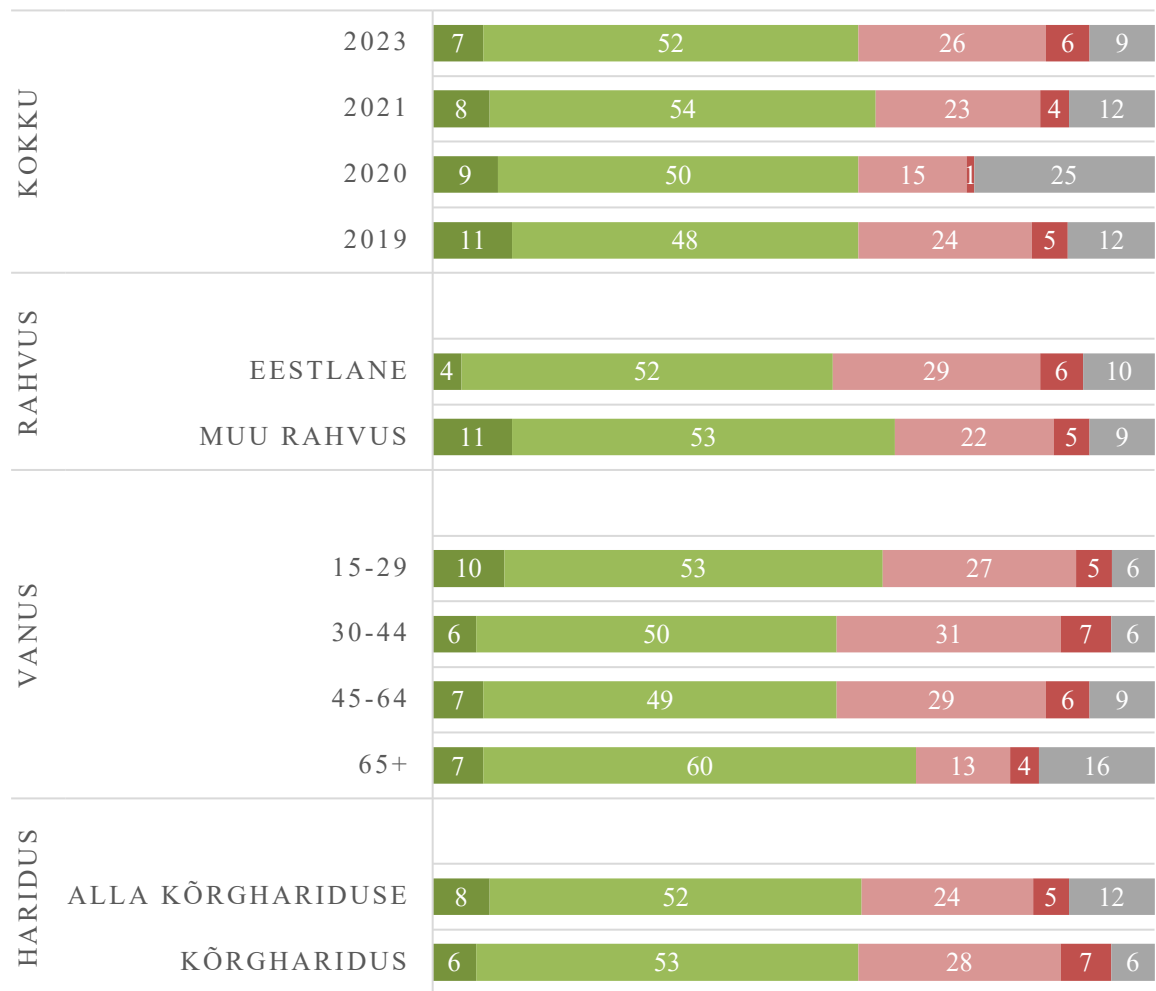

Joonis 8. Kui hästi informeerib Tallinna Linnavolikogu elanikke oma tegevustest (%) (N=800)

Tallinna Linnavalitsuse oma tegevustest linlastele info jagamist peetakse Tallinna Linnavolikoguga võrreldes paremaks – positiivselt on selles osas meelestatud ligi 60% tallinlastest (joonis 9).

Siingi annavad infoliikumisele paremaid hinnanguid 65-aastased ja vanemad ning muust rahvusest linlased. Hariduse puhul eristub seevastu vaid kõrgharitute suurem negatiivsete hinnangute osakaal, samas kui positiivsetes hinnangutes haridustasemeti märkimisväärsed erinevusi ei ole.

Linnaosadest on Tallinna Linnavalitsuse elanike informeerimisega väga rahulolevaid enim Kristiine (13%) ja vähim Nõmme (1%) elanike seas.

■ Väga hästi ■ Pigem hästi kui halvasti ■ Pigem halvasti kui hästi ■ Väga halvasti ■ Ei oska öelda

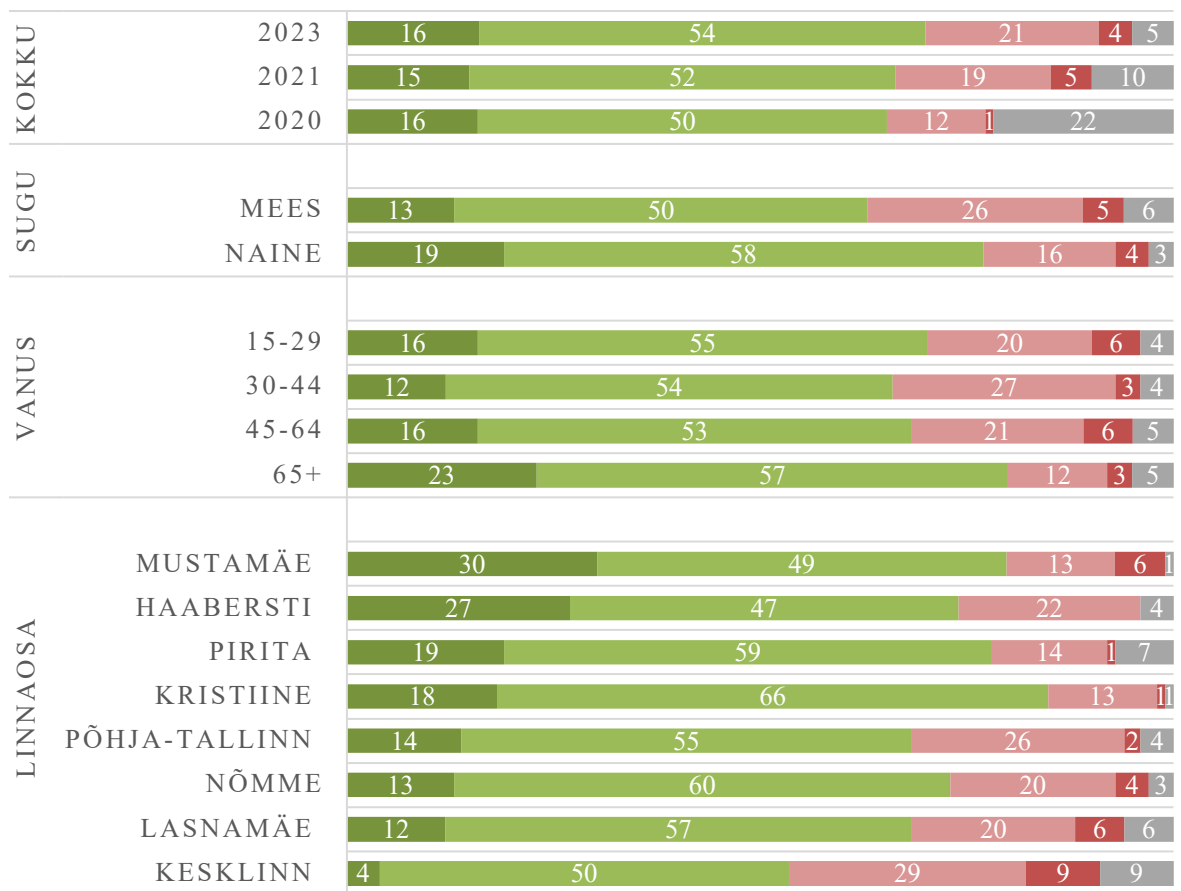
Joonis 9. Kui hästi informeerib Tallinna Linnavalitsus elanikke oma tegevustest (% , N=800)

Linna juhtorganitest kõige paremini informeerivad neid oma tegevusest linlaste hinnangul aga linnaosavalitsused – 70% tallinlastest peab nende info jagamist kas väga heaks või pigem heaks (joonis 10).

Võrreldes 2021. aastaga on suurimaks muutuseks nende linlaste osakaalu vähenemine, kes ei osanud antud küsimuses arvamust kujundada.

Erinevatest sotsiaalsetest gruppidest paistavad linnaosavalitsuse info jagamisele kõrgemate hinnangute andmise poolest silma naised ning 65-aastased ja vanemad tallinlased.

Linnaosadest on enda linnaosavalitsuse tegemistest info saamisega väga rahulolevaid elanikke enim Mustamäel (30%) ja Haaberstis (27%) ning vähim Kesklinnas (4%).

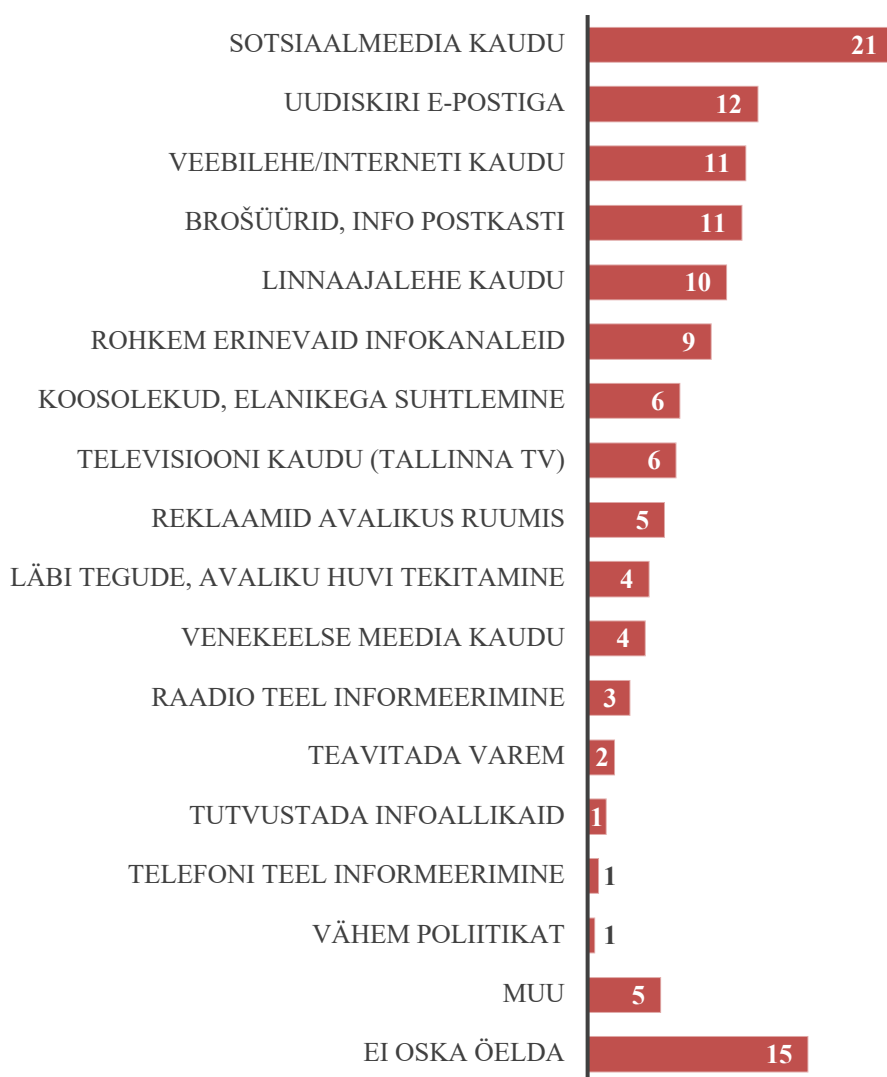

■ Väga hästi ■ Pigem hästi kui halvasti ■ Pigem halvasti kui hästi ■ Väga halvasti ■ Ei oska öelda

Joonis 10. Kui hästi informeerib linnaosavalitsus elanikke oma tegevustest (% , N=800)

Tallinlastel, kes andsid linna juhtorganite elanikele info jagamisele negatiivsemaid hinnanguid („pigem halvasti kui hästi“ või „väga halvasti“), paluti anda ka soovitusi, kuidas võiks olukorda parandada.

Pealinlaste linna juhtorganite tööst informeerituse parandamiseks soovitati kõige sagedamini jagada rohkem infot sotsiaalmeedias (joonis 11). Vähemalt kümnendik soovitas jagada senisest rohkem infot ka e-postile saadetavas uudiskirjas, veebilehe kaudu/internetis ning postkasti pandavate brožüüride ja linnaajalehe kaudu. 15% olid küll info levitamise suhtes kriitilised, kuid konkreetseid ettepanekuid olukorra parandamiseks tuua ei osanud.

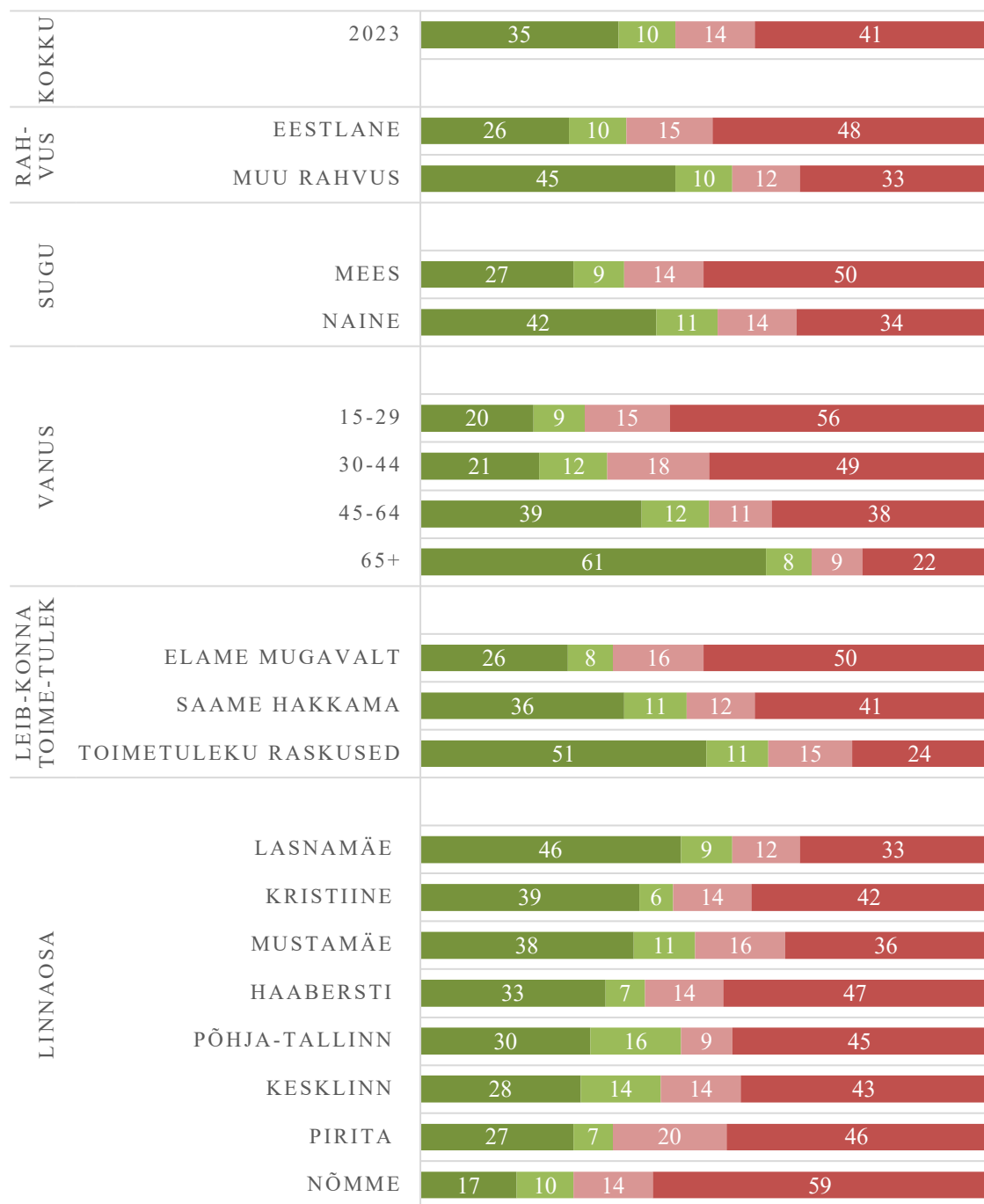
Joonis 11. Tallinlaste soovitused informeerimise parandamiseks (%; erinevate võimuorganite elanike informeerimisega mitte rahul olnud; n=376)

1.3. Ajalehe „Pealinn“/„Stolitsa“ ja oma linnaosa lehe lugemine

Ajalehte „Pealinn“/„Stolitsa“ oli lugenud kas veebis või paberkandjal viimase 12 kuu jooksul kokku ligi 60% pealinlastest (joonis 12). Sealjuures enam kui kolmandik elanikest lugus antud ajalehte kuni paar korda kuus, kümnendik üks-kaks korda kvartalis ja 14% paar korda poole aasta jooksul või veel harvemini.

Ajalehte „Pealinn“/„Stolitsa“ on viimasel 12 kuul lugenud sagedamini naised kui mehed ning muust rahvusest elanikud kui eestlased. Samuti ilmnes, et mida kõrgem on linlaste vanus ning raskem eluga toimetulek, seda enam antud ajalehte loetakse.

Linnaosadest on „Pealinn“/„Stolitsa“ enim loetav Lasnamäel (iga kuu teeb seda 46%) ja vähim Nõmmel (iga kuu 17%).

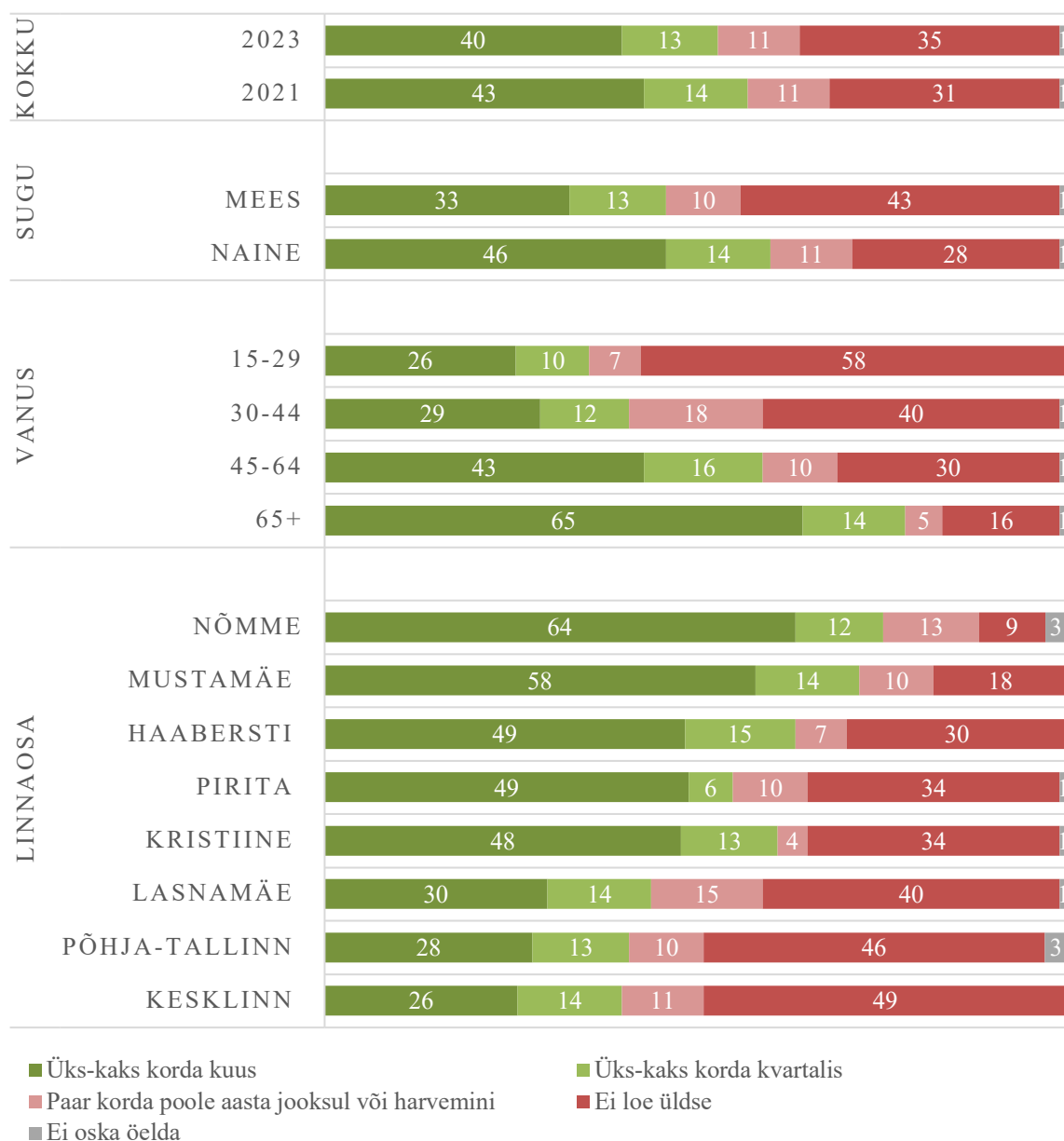
■ Üks-kaks korda kuus ■ Üks-kaks korda kvartalis
 ■ Paar korda poole aasta jooksul või harvemini ■ Ei loe üldse

Joonis 12. Ajalehe „Pealinn“/“Stolitsa“ lugemise sagedus viimasel 12 kuul (% , n=800)

Oma linnaosa ajalehti loetakse ajalehega „Pealinn“/„Stolitsa“ võrreldes enam – kuni paar korda kuus lugejaid on neil 40% ning üks-kaks korda kvartalis 13% (joonis 13).

Võrreldes 2021. aastaga on 2023. aastaks oma linnaosa ajalehtede lugemise aktiivsus veidi langenud. Sarnaselt ajalehele „Pealinn“/„Stolitsa“ loevad ka linnaosa lehti sagedamini naised kui mehed ning vanuse kasvades lugemisaktiivsus suureneb.

Oma linnaosa ajalehed on enim loetavad Nõmmel ja Mustamäel ning vähim Kesklinnas ja Põhja-Tallinnas.

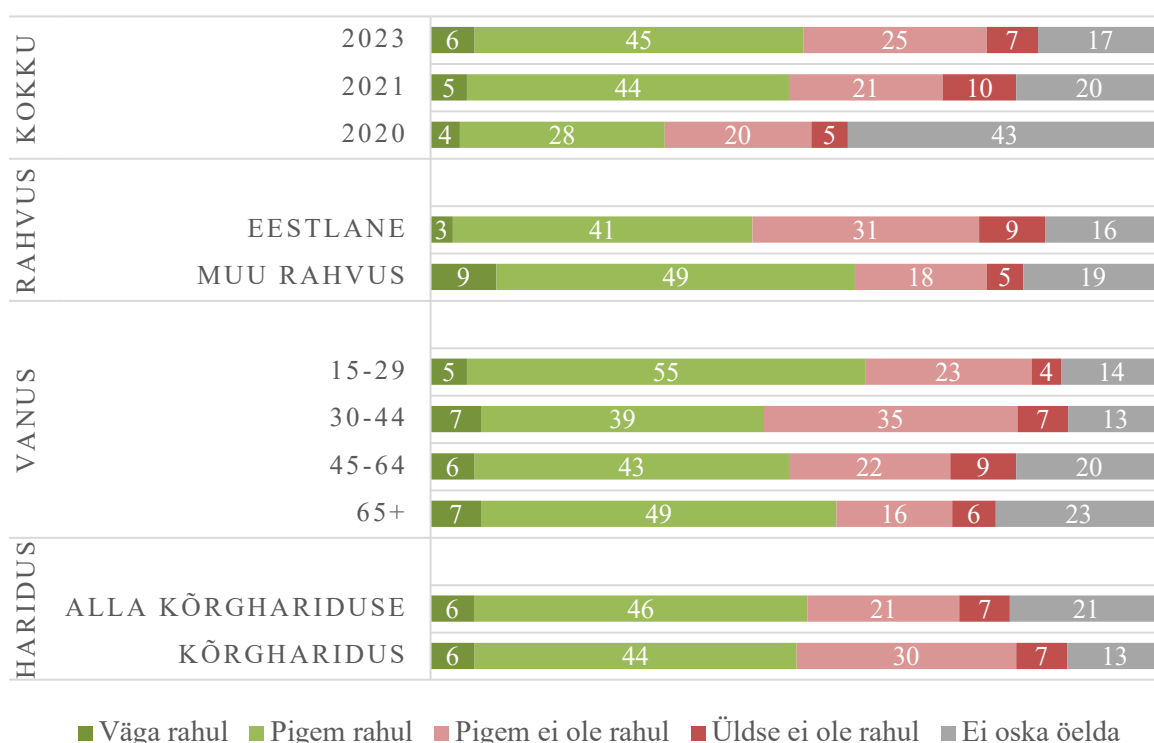
Joonis 13. Oma linnaosa ajalehe lugemise sagedus viimasel 12 kuul (% , n=800)

2. KAASAMINE JA ARENGU EESMÄRGID

2.1. Elanike kaasamine otsustusprotsessidesse

Enam kui pooled pealinlastest on pigem rahul või väga rahul võimalusega rääkida kaasa Tallinna puudutavate otsuste tegemisel, kolmandik on aga selles osas rahulolematu ning veidi alla viiendiku ei oska antud küsimuses hinnangut anda (joonis 14).

Kui aastatel 2020–2021 toimus kaasarääkimise teemal märkimisväärne rahulolu tõus, siis viimasel kahel uuringuaastal on toimunud stabiliseerumine ja muutused olnud väikesed.

Joonis 14. Rahulolu võimalusega Tallinnat puudutavate otsuste tegemisel kaasa rääkida (% , N=800)

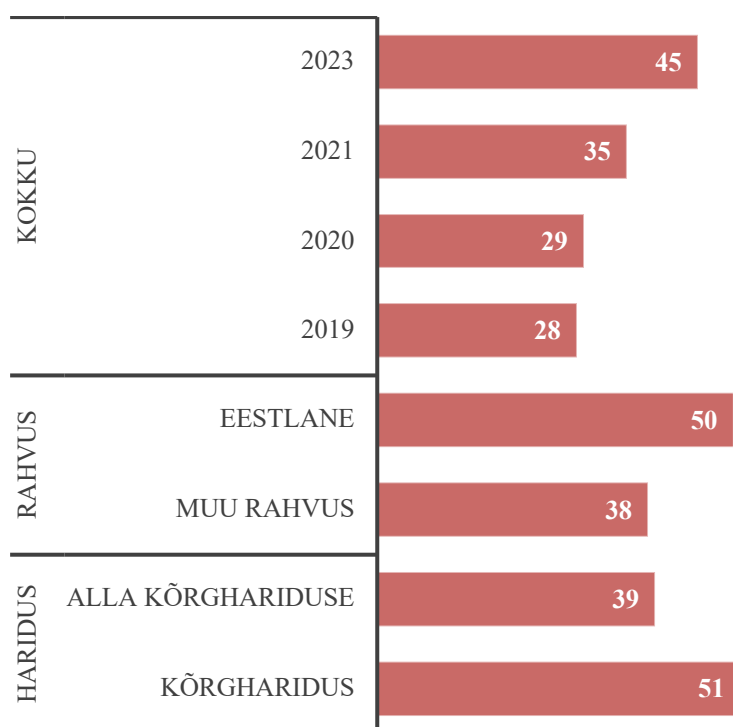
Tallinnat puudutavate otsuste tegemisel kaasarääkimise võimalusega on eestlastega võrreldes enam rahul muust rahvusest pealinlased ning vanusegruppidest on kõige rahulolevamad 15–29-aastased ning 65-aastased ja vanemad. Kõrgharidusega tallinlaste seas on aga madalamate haridustasemetega võrreldes enam kaasamisega rahulolematuid.

Pealinlastel, kes olid Tallinnat puudutavatesse otsustesse kaasamise võimalustega kas pigem või täiesti rahulolematud (252 inimest), paluti avatud vastustega küsimuses välja tuua, millega nad täpsemalt rahul ei ole. 24% kaasamisega rahulolematutest pealinlastest leidis, et elanike eelistustega ei arvestata, 21% ei olnud kaasatuse võimalustest teadlikud ning 15% nägi puudusi info liikumises. Vähemal määral mainiti ka piiratud võimalusi kaasa rääkida (6%), elanike

arvamuse mitte küsimist (4%), rahulolematust küsitluste korraldusega (4%), poliitilist kallutatust (3%), läbipaistmatust (2%), liiga lühikest teavitusaega (2%), kommunikatsiooni elanikega (2%) ning kaasavat eelarvet (1%). 11% kaasamisega rahulolematutest ei osnud konkreetset põhjust välja tuua.

2.2. Teadlikkus Tallinna arengustrateegiast „Tallinn 2035“

Tallinna arengustrateegiast „Tallinn 2035“ on 2023. aastal teadlikud 45% pealinlastest (joonis 15). Võrreldes 2021. aastaga on teadlikkus tõusnud 10% võrra.

Joonis 15. Teadlikkus Tallinna arengustrateegiast „Tallinn 2035“² (% , N=800)

Tallinna arengustrateegiast „Tallinn 2035“ on keskmisest teadlikumad eestlased ja kõrgharidusega pealinlased.

Tallinna arengustrateegia "Tallinn 2035" veebilehe www.tallinn.ee/strateegia olemasoluga on 2023. aastal kursis 35% antud strateegiast kuulnud pealinlastest. Viimaste aastatega siinkohal olulisi muutusi toimunud ei ole – 2021. aastal oli vastav osakaal 36% ja 2020. aastal 34%.

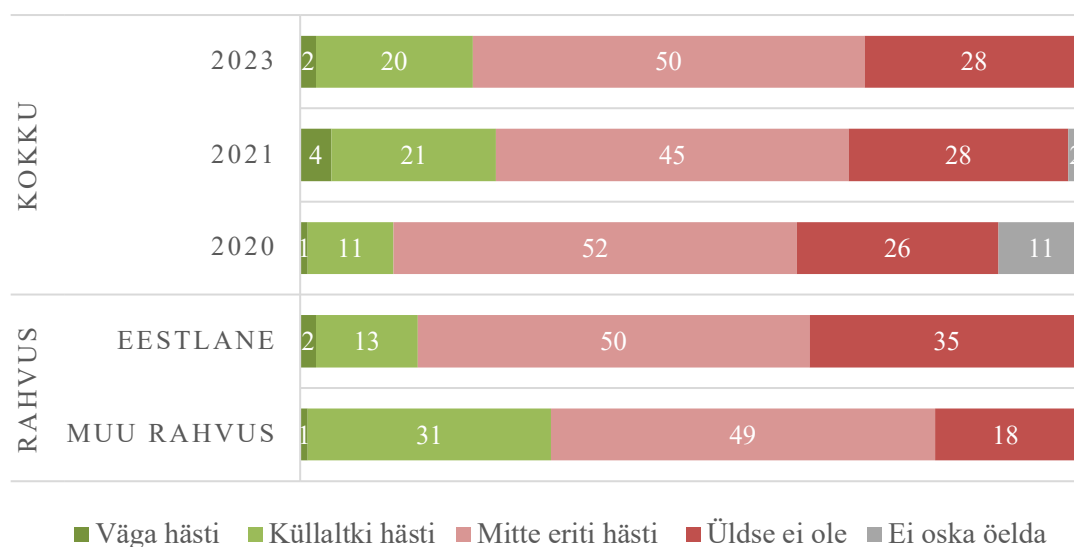
Teadlikkus "Tallinn 2035" veebilehest peamistes sotsiaalsetes gruppides ei erine.

² Aastatel 2019-2020 esitati küsimus aastatest 2021 ja 2023 erinevalt: "Kas olete kuulnud uue arengustrateegia koostamisest?"

Tallinna arengustrateegia „Tallinn 2035“ olemasolust teadlikelt pealinlastelt uuriti ka seda, kuivõrd on nad kursis strateegia sisulise poolega.

Tallinna arengustrateegiaga kas väga hästi või küllaltki hästi kursis olevaks peab end veidi üle viiendiku strateegiast kuulnud tallinlastest (joonis 16). Võrreldes 2021. aastaga pole teadlikkus strateegia sisust märkimisväärselt muutunud.

Kui eestlased olid muust rahvusest pealinlastest sagedamini teadlikud arengustrateegia „Tallinn 2035“ olemasolust, siis selle sisulise poolega peavad end enam kursis olevaks muust rahvusest elanikud.

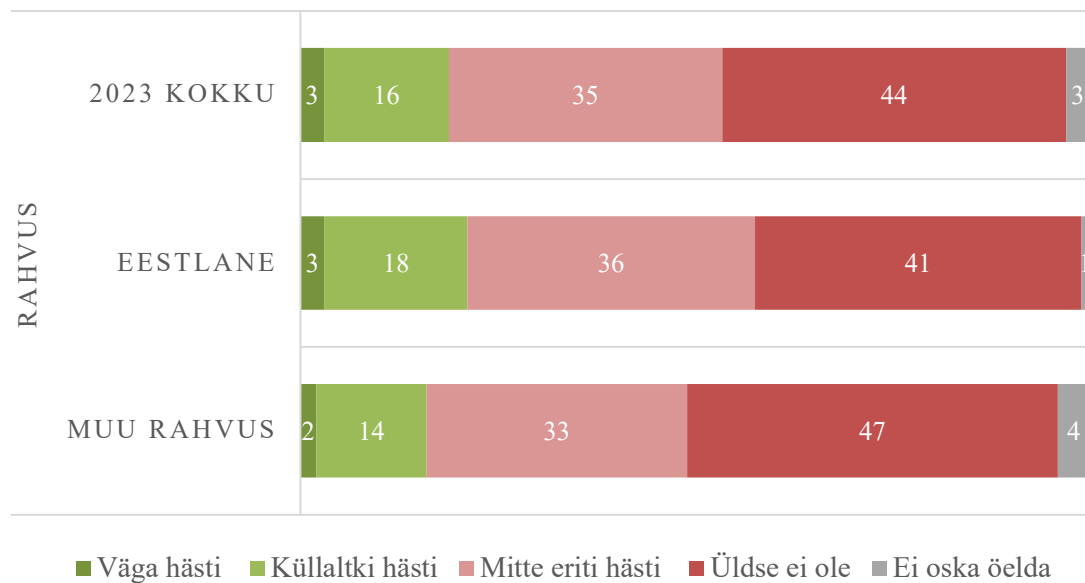

Joonis 16. Kursisolek Tallinna arengustrateegia „Tallinn 2035“ sisuga (% , N=356)

2.3. Teadlikkus ÜRO kestliku arengu eesmärkidest

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni säästva ehk kestliku arengu eesmärkidest on tallinlased vähem teadlikud kui Tallinna arengustrateegiast (joonis 17). Kui väga hästi või küllaltki hästi kursis olijate osakaalus erinevused kuigi suured ei ole, siis ÜRO kestliku arengu eesmärkidega üldse mitte kursis olevate tallinlaste osakaal on Tallinna arengustrateegia võrreldes juba oluliselt suurem.

Eestlased peavad end ÜRO kestliku arengu eesmärkidest muust rahvusest tallinlastega võrreldes sagedamini teadlikeks. Linnaosadest on teadlikkus suurim (vastused „väga hästi“ ja „küllaltki hästi“ koos) Kesklinnas (29%) ja väikseim Mustamäel (12%).

Joonis 17. Teadlikkus ÜRO kestliku arengu eesmärkidest (% , N=800)

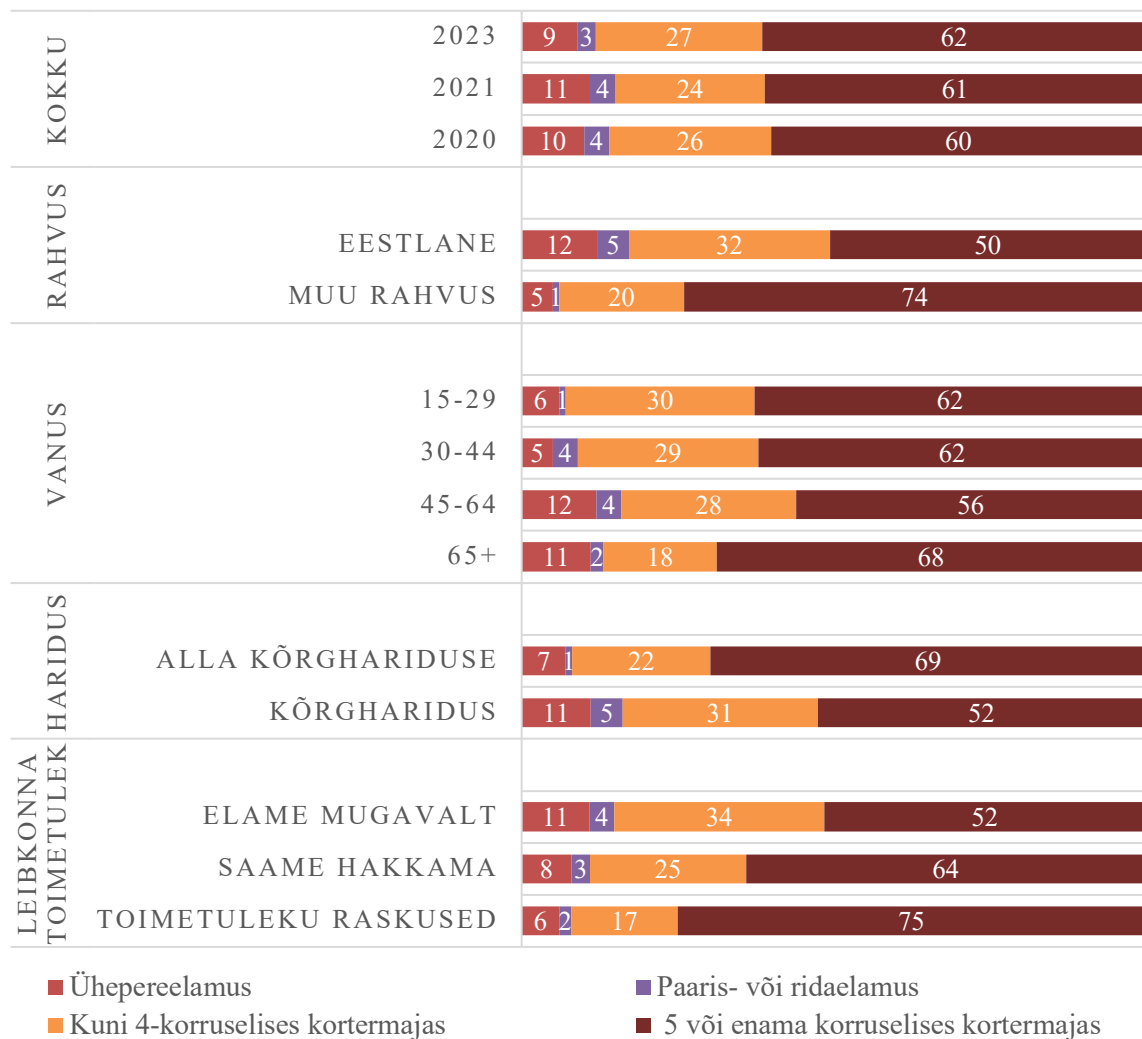
3. ELUKOHT JA LINNAPLANEERIMINE

Käesolevas peatükis on esitatud ülevaade tallinlaste eluasemetüüpidest, eluaseme ja avaliku ruumiga rahulolust, üld- ja detailplaneeringute infoallikatest ning elanike kaasatusest linnaruumi arengutesse.

3.1. Praegune eluaseme tüüp

Enamus pealinlastest elab kortermajades (89%), 9% ühepereelamutes ning 3% paaris- või ridaelamutes (joonis 18).

Võrreldes 2021. aastaga ei ole eluaseme tüüpide jaotuses märkimisväärsed muutusi toimunud.

Joonis 18. Eluasemeks oleva hoone tüüp (% , N=800)

Keskmisest sagedamini elavad ühepereelamus, paaris-või ridaelamus ning kuni 4-korruselistes majades eestlased ning kõrgharidusega pealinlased, suuremates korterelamutes aga muust rahvusest ning kõrgharidusest madalama haridusega pealinlased.

45-aastased ja vanemad tallinlased elavad noorematega võrreldes sagedamini elamutes, 65-aastased ja vanemad aga lisaks ka 5 või enama korrulistes kortermajades.

Samuti ilmnes seos eluaseme hoone tüübi ja toimetuleku vahel – mida parem on inimese hinnang oma leibkonna toimetulekule, seda sagedamini elab ta väiksemas kortermajas ja elamus.

Linnaosade lõikes elavad sagedaimini ühepereelamus Pirita (51%) ja Nõmme (39%), paaris-või ridaelamus enim Pirita (17%), kuni 4-korruselises kortermajas Põhja-Tallinna (60%) ja Kesklinna (53%) ning suuremas kortermajas Lasnamäe ja Mustamäe (93%) elanikud.

3.2. Rahulolu eluasemega

Rahulolu praeguse eluasemega hinnati lähtuvalt viiest aspektist – eluruumi asukoht, seisukord, mugavused, sisekliima (temperatuur ja õhuniiskus) ning suurus.

Valdav osa tallinlastest on 2023. aastal oma eluruumiga jätkuvalt rahulolevad: eluruumi asukohaga on väga rahul või pigem rahul 96%, mugavustega 95%, seisukorraga 90%, suurusega 84% ning sisekliimaga 83% elanikest (joonis 19).

Võrreldes 2021. aastaga on mõnevõrra paranenud tallinlaste rahulolu oma eluaseme seisukorra, mugavuste ja suurusega.

Eluruumi **asukohaga** on sagedaimini väga rahulolevad naised (71%), eestlased (72%) ja kõrgharidusega (75%) pealinlased. Linnaosadest on eluruumi asukohaga väga rahulolevad enim Kesklinna (82%) ja vähim Lasnamäe (49%) elanikud (tabel 3).

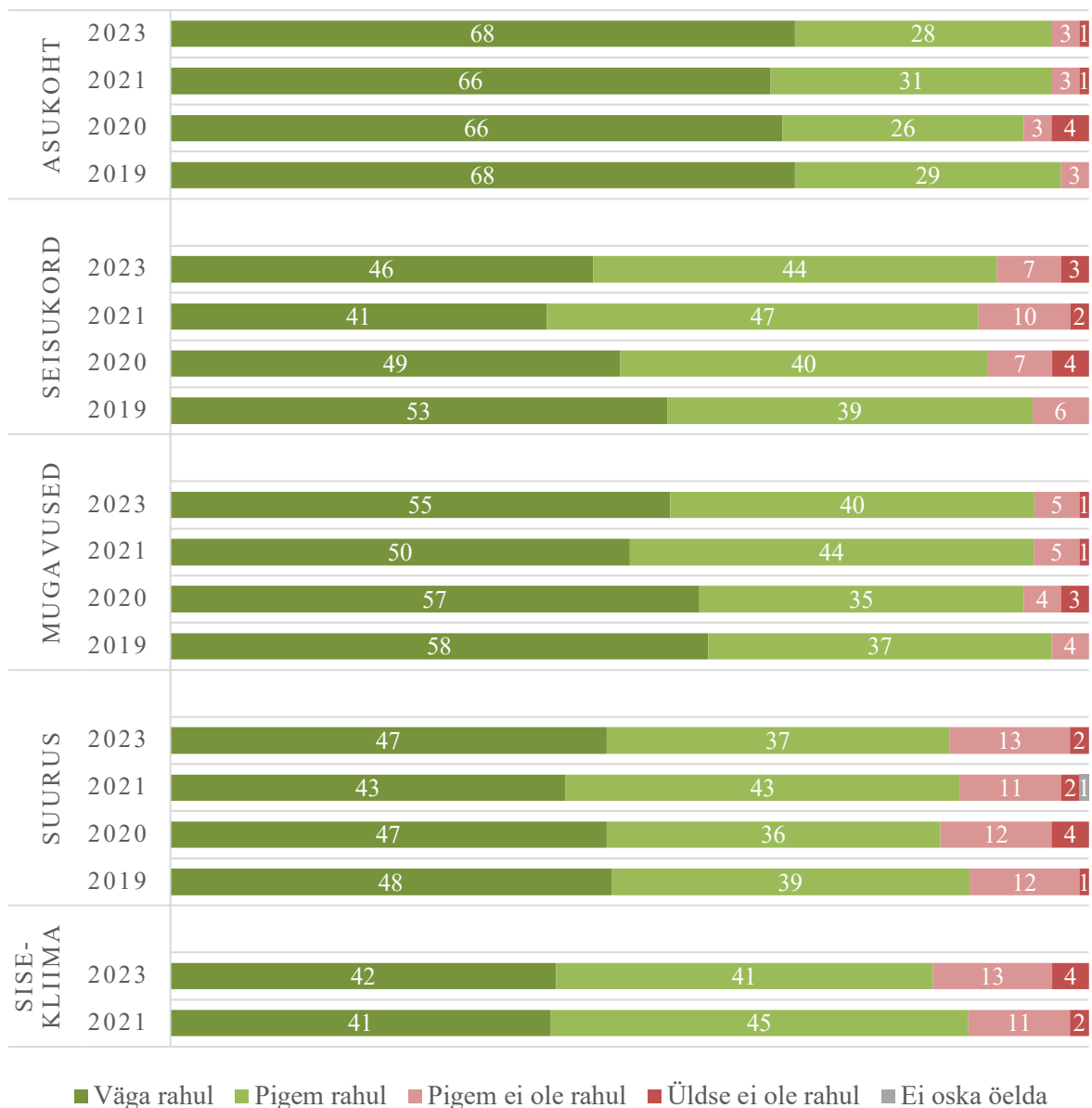
Eluruumi **seisukorraga** väga rahulolevaid pealinlasi on enim eestlaste (53%), kõrgharidusega inimeste (52%) ning Kesklinna (65%) ja Kristiine (63%) elanike seas, vähim aga Lasnamäe (37%) ja Põhja-Tallinna (36%) elanike hulgas.

Eluruumi **suurusega** on sagedaimini väga rahul 65-aastased ja vanemad elanikud (59%), naised (52%), eestlased (51%) ja Pirita elanikud (72%), vähim aga põhjatallinlased (36%).

Eluruumi **sisekliimaga** on enim rahul 45–64-aastased (47%) pealinlased ja Nõmme elanikud (57%), seevastu kõige harvemini ollakse sellega väga rahul Põhja-Tallinnas (25%).

Nii eluruumi asukoha, seisukorra, suuruse kui sisekliimaga olid enim rahul elamute ning vähim 5- või enama kordsete kortermajade elanikud.

Kõigi eluruumi kriteeriumite – asukoha, seisukorra, suuruse, sisekliima ja mugavuse – puhul kasvas nendega rahulolu koos hinnangutega oma leibkonna majanduslikule toimetulekule. Seega mida parem on inimeste toimetulek, seda sobilikumat ja paremate omadustega eluaset saavad nad endale võimaldada.

Joonis 19. Rahulolu eluasemega perioodil 2019-2023 (% , N=800)

Tabel 3. Rahulolu eluaseme erinevate kriteeriumitega linnaosade kaupa, 2023 (väga rahul olevate elanike osakaal, N=800)

	Kesklinn	Kristiine	Põhja-Tallinn	Mustamäe	Lasnamäe	Haabersti	Nõmme	Pirita
Asukoht	82	78	80	65	49	62	79	80
Seisukord	65	63	36	42	37	47	47	57
Suurus	58	59	36	40	40	55	51	72
Sisekliima	48	55	25	40	39	46	57	54
Mugavused ³	66	65	45	52	48	60	60	60

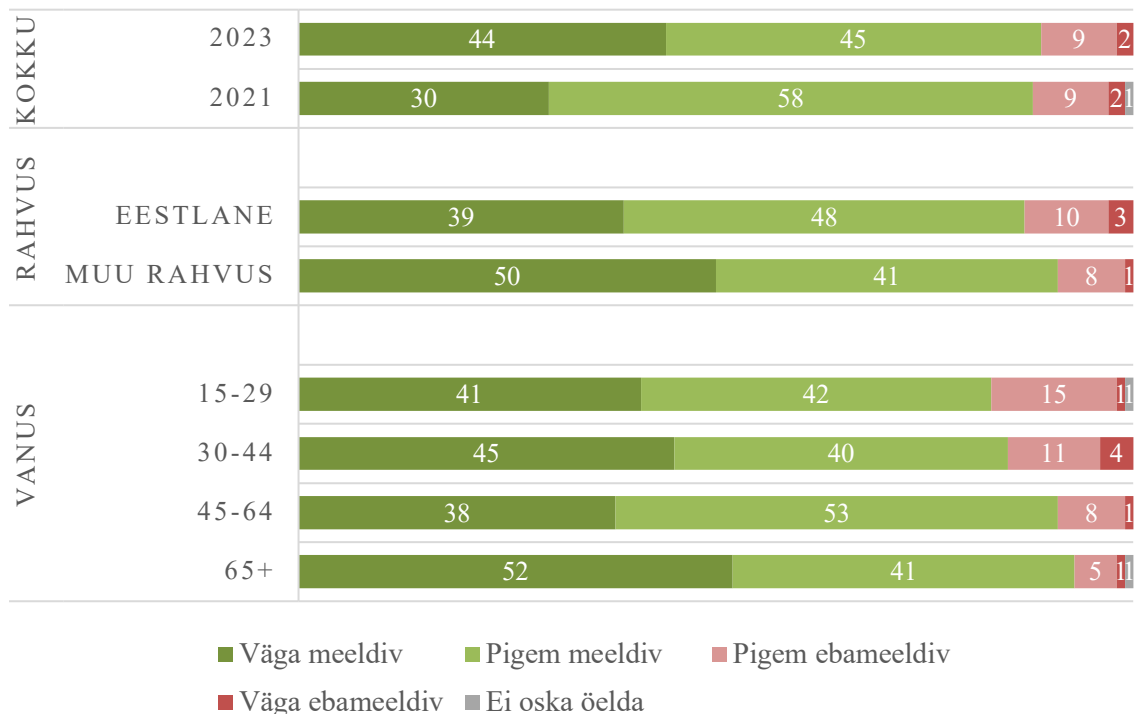
³ Eluruumi mugavuste osas linnaosade lõikes ilmnenud erinevused ei ole statistiliselt olulised ning neid ei saa seega üldkogumile (Tallinna elanikkonnale) laiendada.

3.3. Rahulolu avaliku linnaruumiga

Kodulähedast avalikku linnaruumi (teed, tänavad, pargid väljakud) peab pigem või väga meeldivaks 89% ning pigem või väga ebameeldivaks 11% elanikest (joonis 20).

Võrreldes 2021. aastaga on oluliselt kasvanud kodulähedast avalikku linnaruumi väga meeldivaks pidavate pealinlaste osakaal.

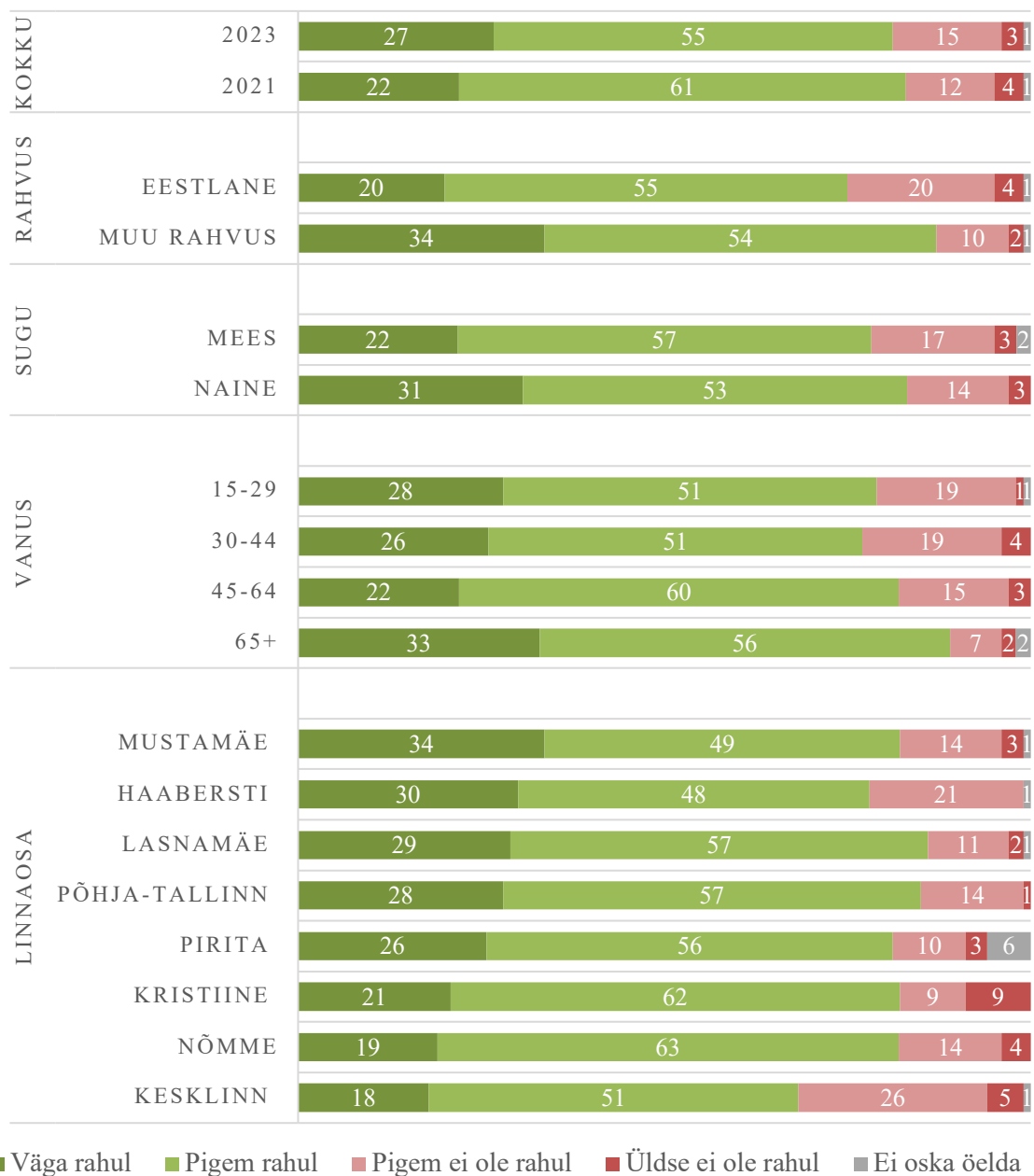
Kodulähedast avalikku ruumi peavad enda jaoks väga meeldivaks sagedamini muust rahvusest elanikud kui eestlased ning nooremate vanuserühmadega võrreldes oluliselt enam 65-aastased ja vanemad pealinlased.

Joonis 20. Kodulähedase avaliku linnaruumi meeldivus (% , N=800)

Oma linnaosa ruumilise arenguga, näiteks rajatud hoonestuse, tänavate, parkide, väljakute ning planeeritavate muudatustega, on pigem või väga rahul 82% ning pigem või üldse mitte rahul 18% elanikest (joonis 21).

Rahulolu oma linnaosa ruumilise arenguga on suurim naiste, muust rahvusest elanike ning 65-aastaste ja vanemate linnakodanike seas. Linnaosadest on oma linnaosa ruumilise arenguga enim rahul Mustamäe ning vähim Kesklinna elanikud.

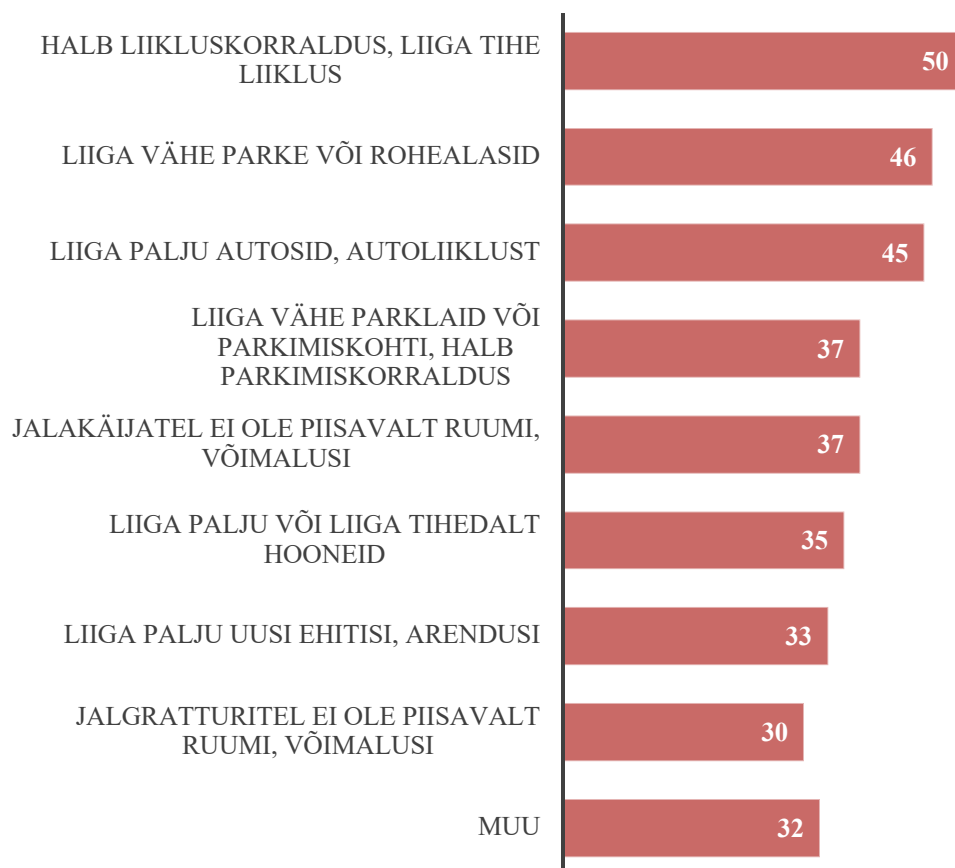

Joonis 21. Rahulolu oma linnaosa ruumilise arenguga (% , N=800)

Oma linnaosa ruumilise arenguga pigem mitte või üldse mitte rahul olevad pealinlased tõid välja ka oma rahulolematuse põhjused.

Enim rahulolematust põhjustasid 2023. aastal halb liikluskorraldus ja -tihedus, liigvähased pargid või rohealad ning autode ja autoliikluse üleküllus (joonis 22).

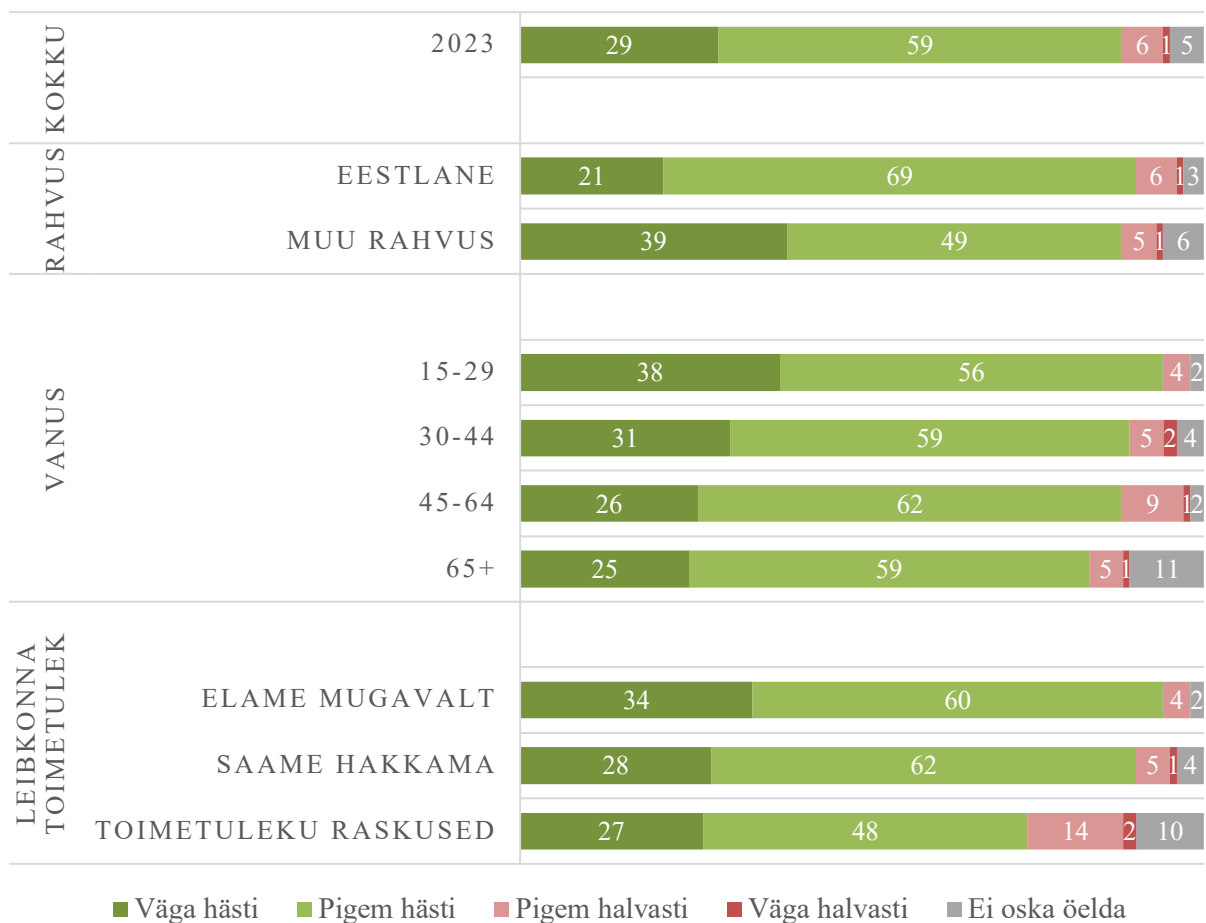
Muude rahuolematuse põhjuste all mainiti avalikke teenuseid, ühistransporti, ebameeldivat linnaruumi (prügi, hooldamata tänavad ja hooned jms), liigvähese valgustust, väheseid kaasaegseid arenguid, teede olukorda, puudulikku infot, konkreetseid (uus)arendusi, liikluskorraldust ja läbimõtlemata planeeringuid.

Joonis 22. Oma linnaosa ruumilise arenguga rahulolematuse põhjused (% , N=142)

Pealinlaste arvates on Tallinna ajalooline linnakeskkond ja hooned näiteks vanalinnas, Kadriorus, Kalamajas, samuti mälestisteks tunnistatud hooned, üldiselt hästi hoitud ja korrastatud – ligi 30% pidas olukorda selles osas väga heaks ning pea 60% pigem heaks.

Rahulolu antud teemaga on seda parem, mida noorem ning parema toimetulekuga leibkonnast on inimene. Samuti on selles osas eestlastega võrreldes positiivsemalt meelestatud muust rahvusest pealinlased.

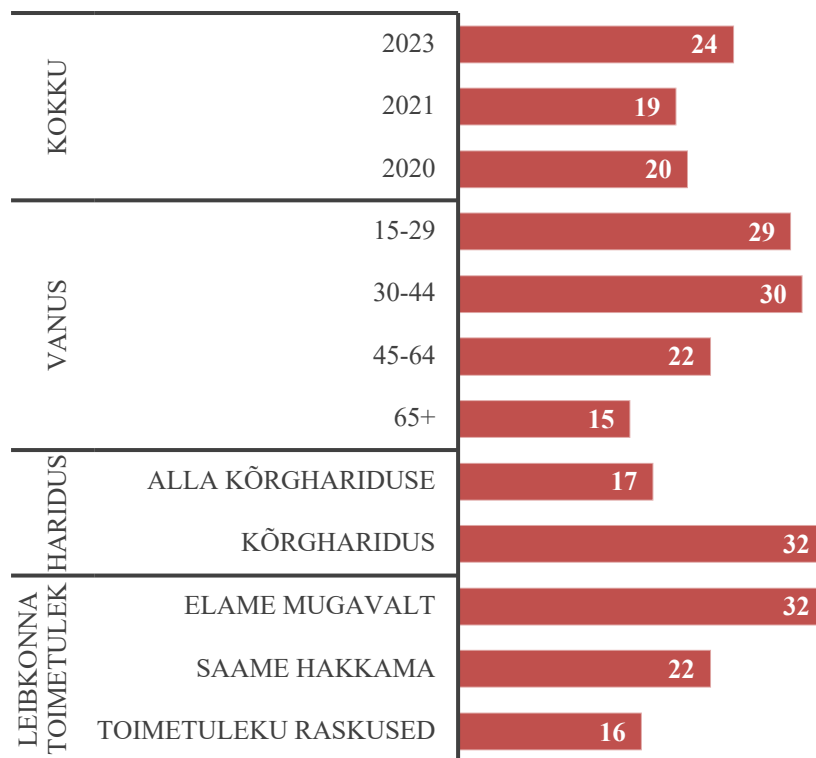
Joonis 23. Hinnangud Tallinna ajaloolise linnakeskkonna ja hoonete korrashoiule (% , N=800)

3.4. Tallinna üld- ja detailplaneeringute infoallikad

Viimase 12 kuu jooksul on otsinud üld- ja detailplaneeringute kohta infot 24% tallinlastest (joonis 24). Võrreldes kahe varasema uuringuaastaga on vastava info otsimine sagenenud.

Keskmisest sagedamini on üld- ja detailplaneeringute kohta infot otsinud 15–44-aastased ja kõrgharidusega pealinlased. Lisaks sagenes vastava info otsimine järk-järgult leibkonna majandusliku toimetuleku paranedes.

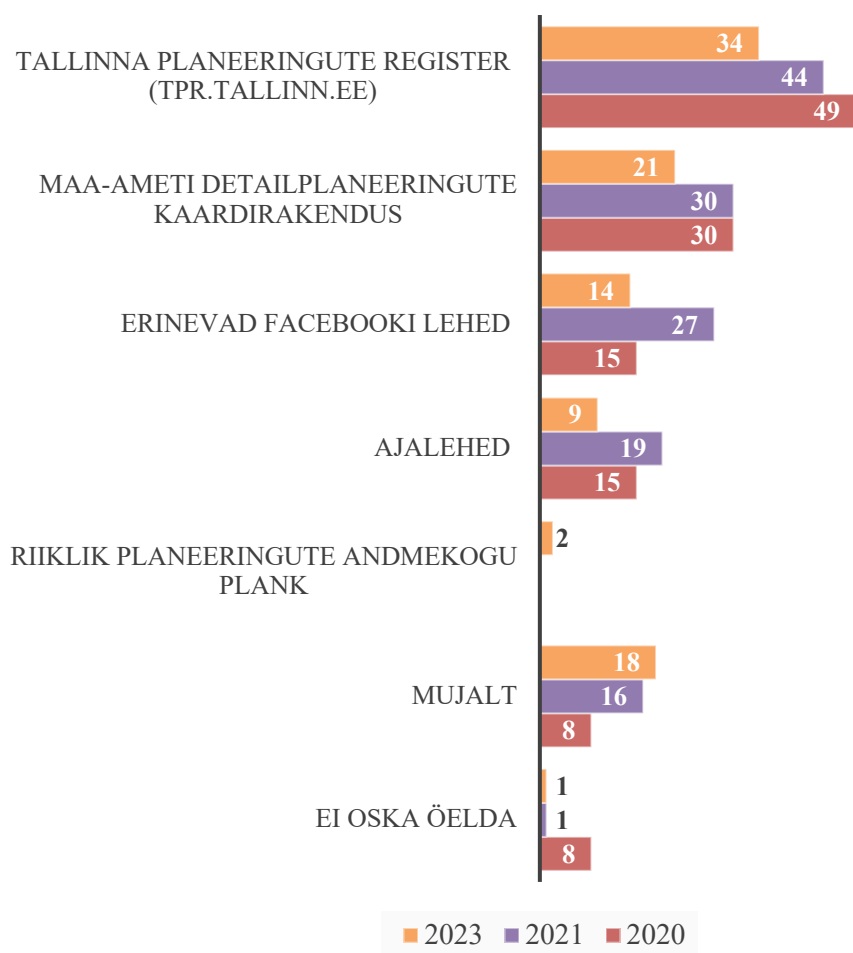
Eluaseme tüüpide võrdlusest ilmnes, et mida väiksemat tüüpi elamuga on tegemist, seda enam on selle elanikud üld- ja detailplaneeringute kohta infot otsinud – elamute puhul oli vastav osakaal 32%, kuni neljakordsete kortermajade puhul 27% ning viie- või enamakordsete kortermajad puhul 21%.

Joonis 24. Viimase 12 kuu jooksul Tallinna detail- või üldplaneeringute kohta infot otsimine (% , N=800)

Sarnaselt varasemate uuringuaastatega on kõige enam otsitud infot üld- ja detailplaneeringute kohta Tallinna planeeringute registrist (34%), kuid ka Maa-ameti detailplaneeringute kaardirakendusest (30%) ning erinevatelt Facebooki lehtedelt (14%) (joonis 25).

Kõigi mainitud infokanalite osatähtsus on samas võrreldes 2021. aastaga vähenenud ning muude kanalite osatähtsus kasvanud. Riiklik planeeringute andmekogu PLANK lisati uuringusse 2023. aastal, mistõttu selle kohta varasemad andmed puuduvad. Muude kanalite all toodi välja peamiselt internetti ja Google otsingut ning Tallinna ja muid veebilehti.

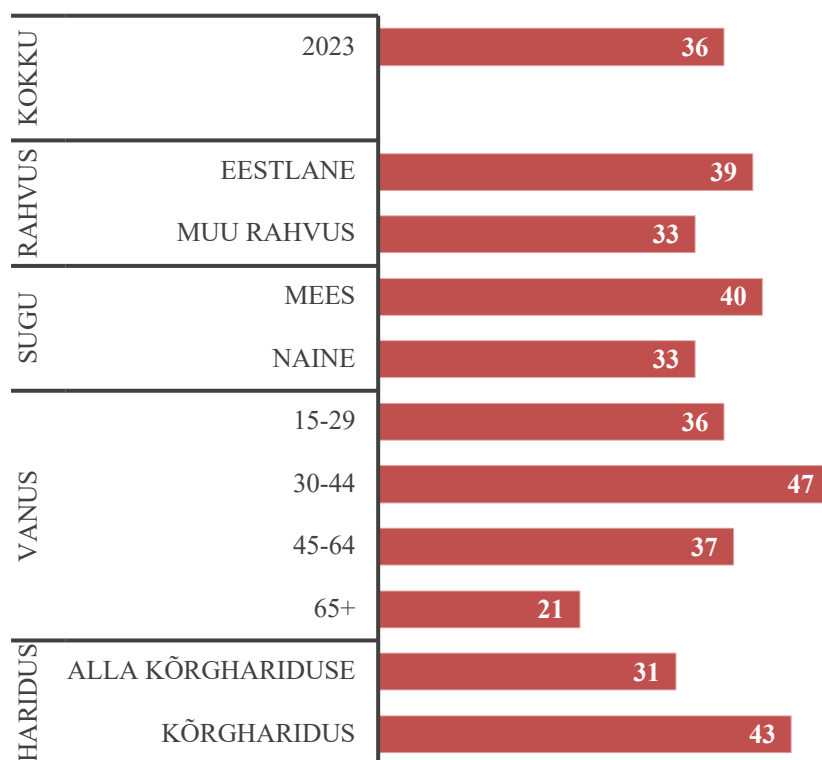
Joonis 25. Info otsimine üld- ja detailplaneeringute kohta infoallikate lõikes (% , N=193)

Keskmisest enam on Tallinna planeeringute registrist otsinud infot 45–64-aastased (44%) ja muust rahvusest (40%) pealinlased, Maa-ameti detailplaneeringute kaardirakenduselt mehed (31%), 15–29-aastased (31%) ja eestlased (31%), erinevatelt Facebooki lehtedelt naised (18%), 15-29-aastased (24%) ja muust rahvusest elanikud (17%), ajalehtedest naised (11), 65-aastased ja vanemad (24%) ning muust rahvusest (11%) elanikud. Riiklikku planeeringute andmekogu PLANK on kasutanud enam naised (5%) ja muu rahvuse esindajad (4%).

3.5. Kaasatus Tallinna linnaruumi arengusse

Tallinna linnaruumi arengu kohta arvamuse avaldamise ja kaasa rääkimise soov on viimastel aastatel olnud enam kui kolmandikul pealinlastest (joonis 26).

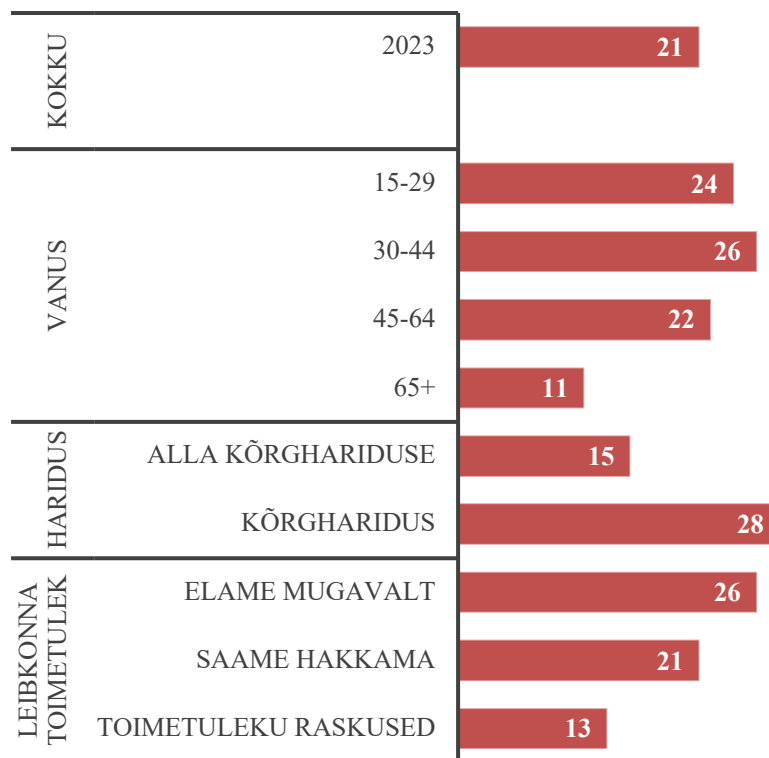
Sealjuures keskmisest sagedamini on olnud kaasamisest huvitatud mehed, eestlased, 30-44-aastased ning kõrgharidusega pealinlased.

Joonis 26. Tallinna linnaruumi arengu kohta arvamuse avaldamise ja kaasa rääkimise soov viimastel aastatel (%; N=800)

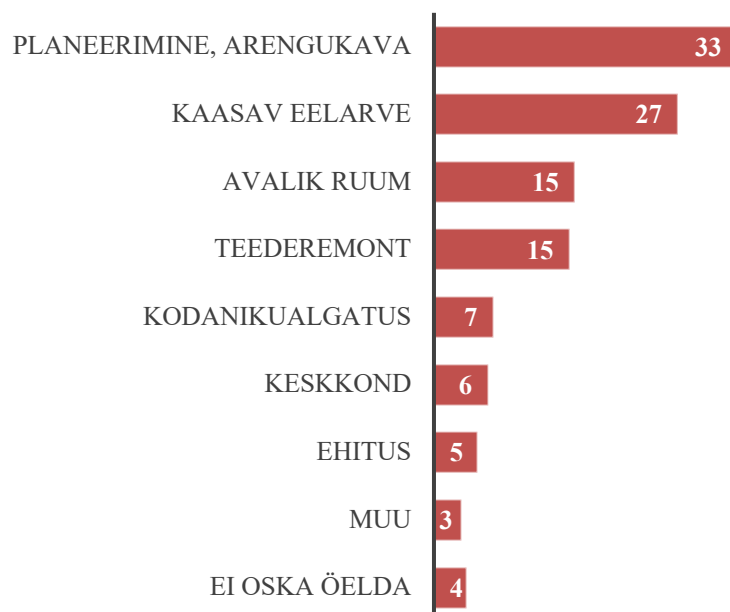
Tallinna linnaruumi arengu osas kaasarääkimise protsessides, näiteks planeeringute ja projekteerimistingimuste avalikustamisel, kaasava eelarve protsessis, arengukavadele tagasisidet andes, kodanike algatuste raames vms, on viimase kahe aasta jooksul osalenud veidi enam kui viiendik pealinlastest (joonis 27).

Keskmisest sagedamini on sellistes protsessides osalenud 15–44-aastased, kõrgharidusega ja majanduslikult hästi toime tulevatest leibkondadest tallinlased.

Joonis 27. Tallinna linnaruumi arengu osas kaasa rääkimine viimase 2 aasta jooksul (% , N=800)

Viimase kahe aasta jooksul Tallinna linnaruumi arengu osas kaasa rääkinud pealinlastelt uuriti avatud vastustega küsimusega, millisesse valdkonda on nad kaasatud olnud.

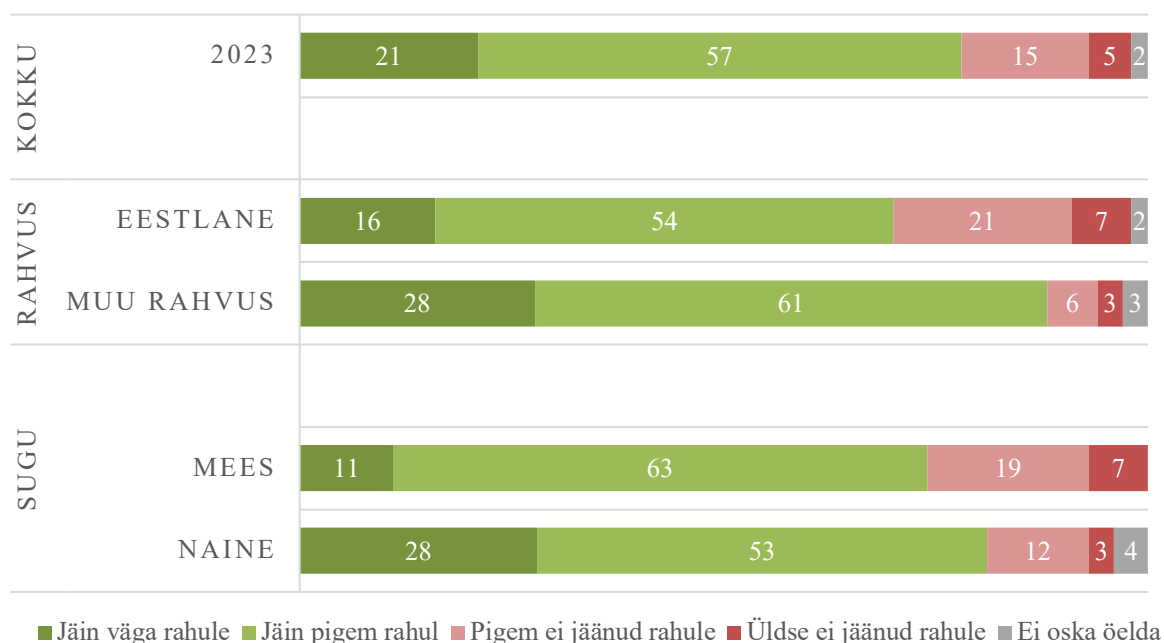

Joonis 28. Valdkonnad, mille arengus on viimase 2 aasta jooksul kaasa räägitud (% , N=168)

Selgus, et kolmandik neist oli kaasa rääkinud planeerimise ja arengukava teemadel, enam kui neljandik olnud seotud kaasava eelarvega ning 15% osalenud nii avalikku ruumi kui ka teede remonti puudutavates protsessides (joonis 28).

Viimase kahe aasta jooksul Tallinna linnaruumi arengu osas kaasa rääkinud pealinlased olid Tallinna linnaruumi arengutes osalemise võimalustega üldiselt rahul, sealjuures oli väga rahulolevaid viiendik ning pigem rahule oli jäänud pea 60% (joonis 29).

Keskmisest rahulolevamad olid linnaruumi arengutes osalemise võimalustega naised ja muust rahvusest Tallinna elanikud.

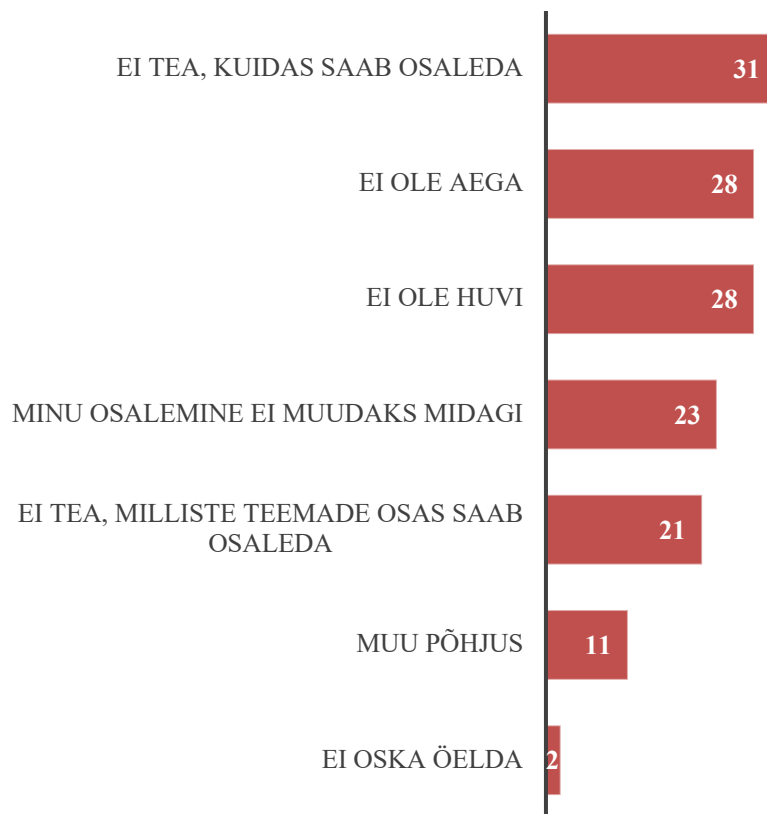
Joonis 29. Rahulolu Tallinna linnaruumi arengutes osalemise võimalustega (% , N=168)

Tallinna linnaruumi arengutes osalemise võimalustele antud hinnanguid said vastajad ka põhjendada.

Avatud vastustega küsimuses mainiti linnaruumi arengutes osalemise positiivsete aspektidena protsessis osalemise lihtsust (29%), tehtud ettepanekute kuulda võtmist (20%), piisavat infot ja tagasisidet (11%) ning positiivseid arenguid (5%). 4% osalenutest väljendas ka soovi saada arvamuse avaldamiseks rohkem võimalusi.

Osalemisprotsessi negatiivse tagasisidena toodi välja mitte rahuldavaid tulemusi (11%), elanikega mitte arvestamist (10%), kehva tagasisidet (7%), läbipaistmatust (2%) ja osalemise keerukust (2%).

Tallinna linnaruumi puudutavate otsuste tegemise protsessis mitte osalenud pealinlased tõid selle põhjustena enim välja teadmatust osalemise võimalustest ning aja- ja huvipuudust (joonis 30). Pea neljandik oli ka seisukohal, et nende osalemine ei muudaks midagi ning veidi vähemal määral oli neid, kellel polnud infot, millistel teemadel oleks võimalik kaasa rääkida.

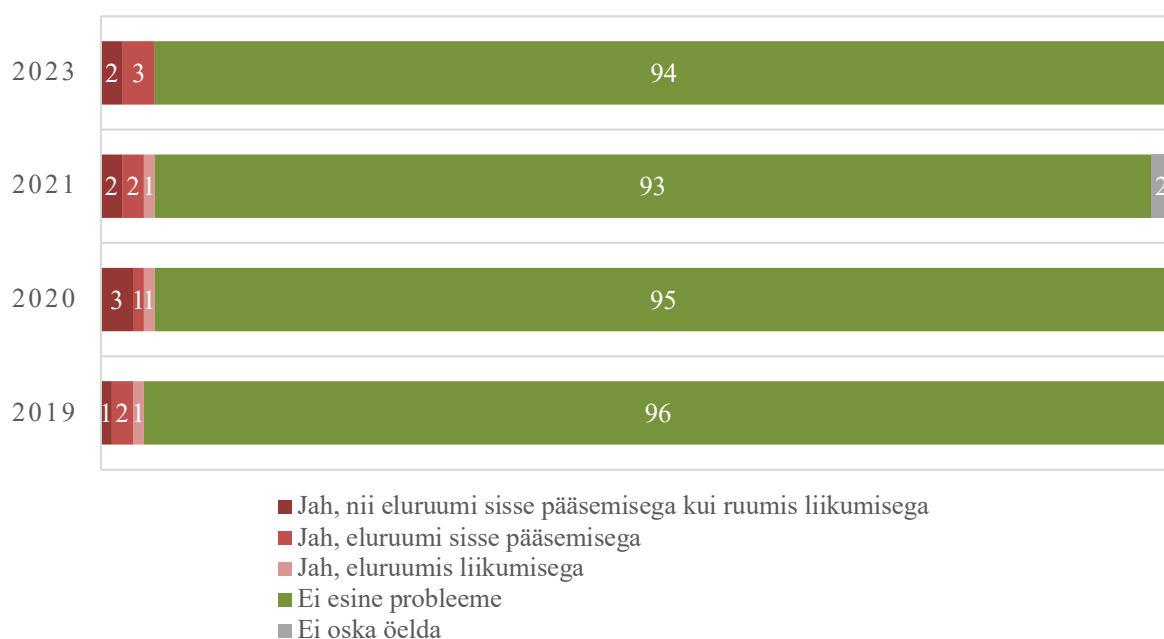

Joonis 30. Tallinna linnaruumi puudutavate otsuste tegemise protsessis mitte osalemise põhjused (% , N=627)

4. ELURUUMI, AVALIKU RUUMI JA ÜHISTRANSPORDI LIGIPÄÄSETAVUS

Seoses tervisliku seisundi või erivajadusega on esinenud eluruumi pääsemisel probleeme kokku 5% tallinlastest, nendest 2% on olnud probleeme nii eluruumi sisse pääsemisel kui ka ruumis liikudes ning 3% ainult eluruumi sissepääsemisel (joonis 31).

Võrreldes varasemate uuringuaastatega 2019–2021 on probleemide esinemissagedus jäänud üldjoontes samaks.

Joonis 31. Probleemide esinemine eluruumi sisse pääsemisel või eluruumis liikumisel tervisliku seisundi või erivajaduse tõttu (% , N=800)

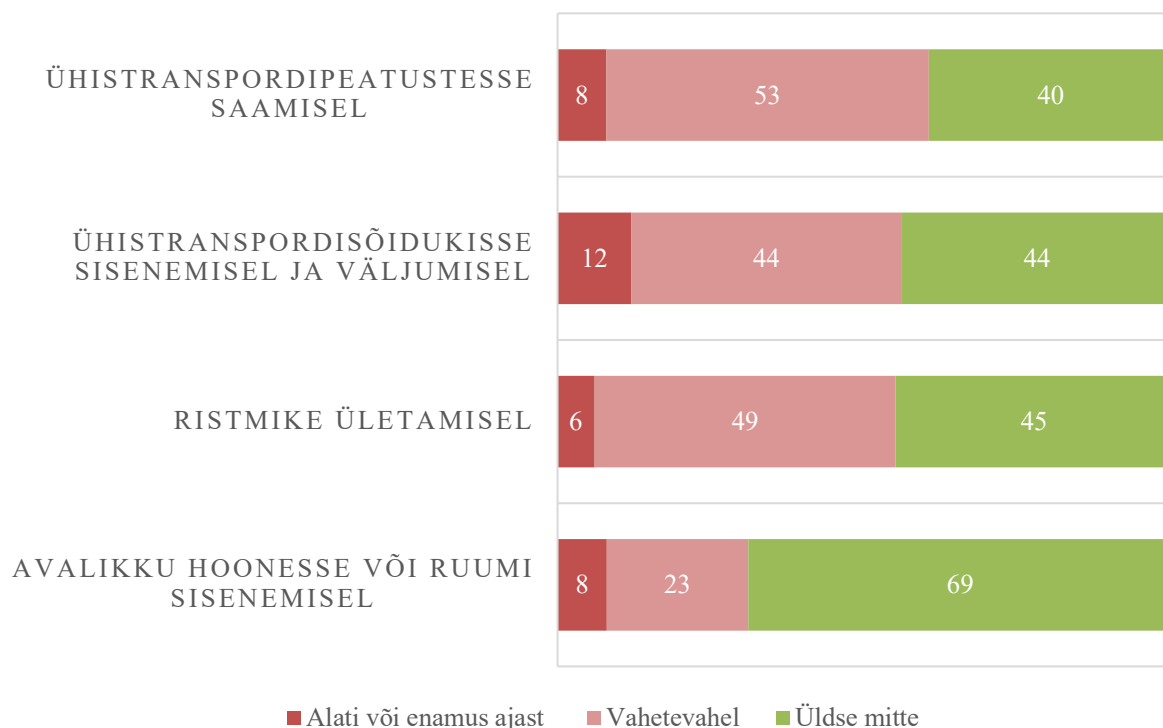
Kõige enam on põhjustanud erivajadusega elanikele eluasemele ligipääsemisel probleeme korruste vahel liikumine (38%), liikumispuue (21%), kõrged astmed (17%), ratastool (14%), kitsas lift (5%), esik või uks (5%), kaldtee puudumine (5%) ja vaegnägemine (2%).

Viimase 12 kuu jooksul on 9% tallinlastest esinenud terviseprobleemide, erivajaduse või lapsevankriga liiklemisega seoses probleeme Tallinnas ringi liikumisel või ühistranspordi kasutamisel. 2021. aastal esines selliseid raskusi 7% ja 2020. aastal 5%.

Eestlastest on Tallinnas ringi liikumisel või ühistranspordi kasutamisel esinenud kirjeldatud raskusi 11% ning muust rahvusest pealinlastel 6% ulatuses.

Enam kui pooltel erivajadustega, terviseprobleemidega või lapsevankriga liiklejatel on esinenud probleeme ühistranspordi peatusesse pääsemisel (61%), ühistransporti sisenemisel või väljumisel (56%) ning ristmike ületamisel (55%). Vähemal määral on esinenud probleeme avalikku hoonesse sisenemisel (31%) (joonis 32).

Probleemide esinemissagedus on kõige suurem olnud ühistranspordi peatusesse saamise puhul, millega on kas alati või enamuse ajast raskustes olnud 12% erivajadustega, terviseprobleemidega või lapsevankriga liiklejatest.

Joonis 32. Tallinlaste, kellel on tervisliku seisundi, erivajaduse või lapsevankriga liiklemisega avalikus ruumis probleeme esinenud, kogetud raskused (%; N=69)

Elanikel, kes olid avalikus ruumis liikumisel probleeme kogenud, paluti nende probleemide olemust ka täpsustada. Välja toodi järgnevat:

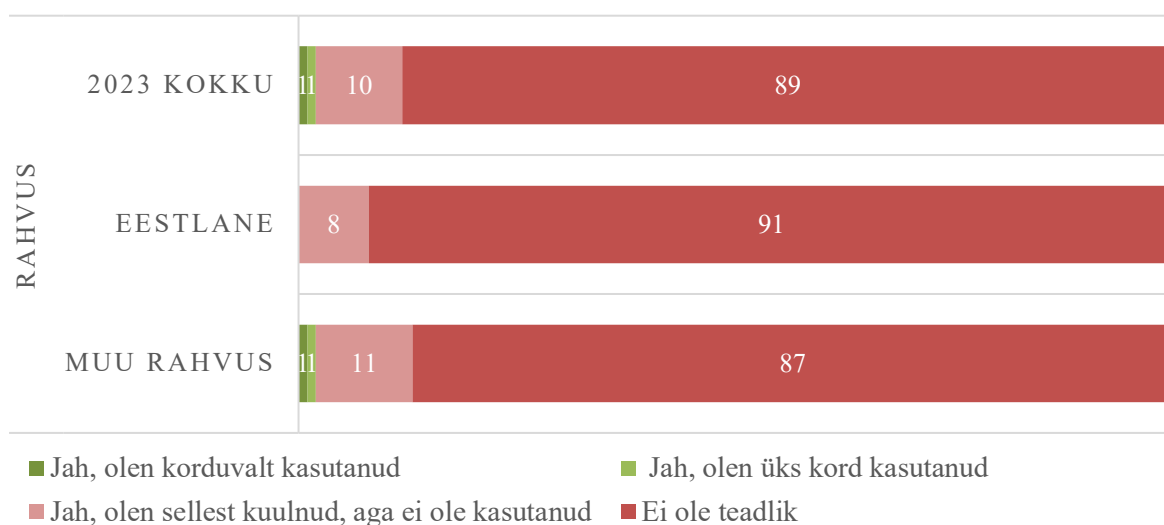
Ühistranspordipeatusesse saamisel on tekitanud enim probleeme puudulik lumekoristus (53%), teede halb seisukord (augud, libedus; 24%), ühistranspordi endaga seotud probleemid (16%) ning liikumispuude (11%) ja lapsevankriga liiklemine (8%). Lisaks mainiti negatiivsete asjaoludena liikluskorraldust (8%), liiga kaugel paiknevaid peatusi (5%), kõnniteede puudust (3%) ja erateede puhastust (3%).

Ühistranspordisõidukisse sisenemisel ja väljumisel on tekitanud probleeme järgnevad asjaolud: bussiaste on liiga kõrgel (35%), bussijuhtide tähelepanematus (18%), ülerahvastatus (15%), puudulik lumekoristus (12%), liikumispuue (12%), vajadus kiiresti liikuda (6%), raskused lapsevankriga peale mahtumisel (3%), bussi peatumine teest kaugel (3%).

Ristmike ületamisel on raskusi tekitanud eelkõige liiga lühike fooritsüklid (36%), puudulik lumekoristus (17%) ja ohtlikud autojuhid (17%). Mainiti ka ohtlikku ristmikku (11%), liiga kõrgeid äärekivisid (8%), halvasti nähtavaid fooritulesid (8%), teede halba seisukorda (8%), raskusi lapsevankriga liikumisel (8%), ülekäiguraja puudumist (6%), liiga pikka ülekäiku (3%), kõnnitee puudumist (3%) ja liikumispuuet (3%).

Avalikku ruumi või hoonesse sisenemisel on probleeme tekitanud eelkõige kaldteede puudumine (47%), aga ka kõrged trepid (21%), puudulik lumekoristus (16%), lapsevankriga liikumine (16%), rasked uksed (11%) ja libedus (5%).

Tallinna ligipääsetavuse infosüsteemi LIPS, mis annab ülevaate üldkasutatavate hoonete ja objektide ligipääsetavusest puuetega inimestele, eakatele, lastega vanematele ja kõigile elanikele, on kasutanud väga vähesed tallinlased (joonis 33). Kümnendik on sellest kuulnud, kuid ei oma kasutuskogemust.

Joonis 33. Kokkupuuted Tallinna ligipääsetavuse infosüsteemiga LIPS (% , N=800)⁴

Sealjuures on infosüsteemisiga LIPS eestlastega võrreldes mõnevõrra enam kokku puutunud muust rahvusest tallinlased, kes on antud veebilehest nii sagedamini kuulnud kui ka seda kasutanud.

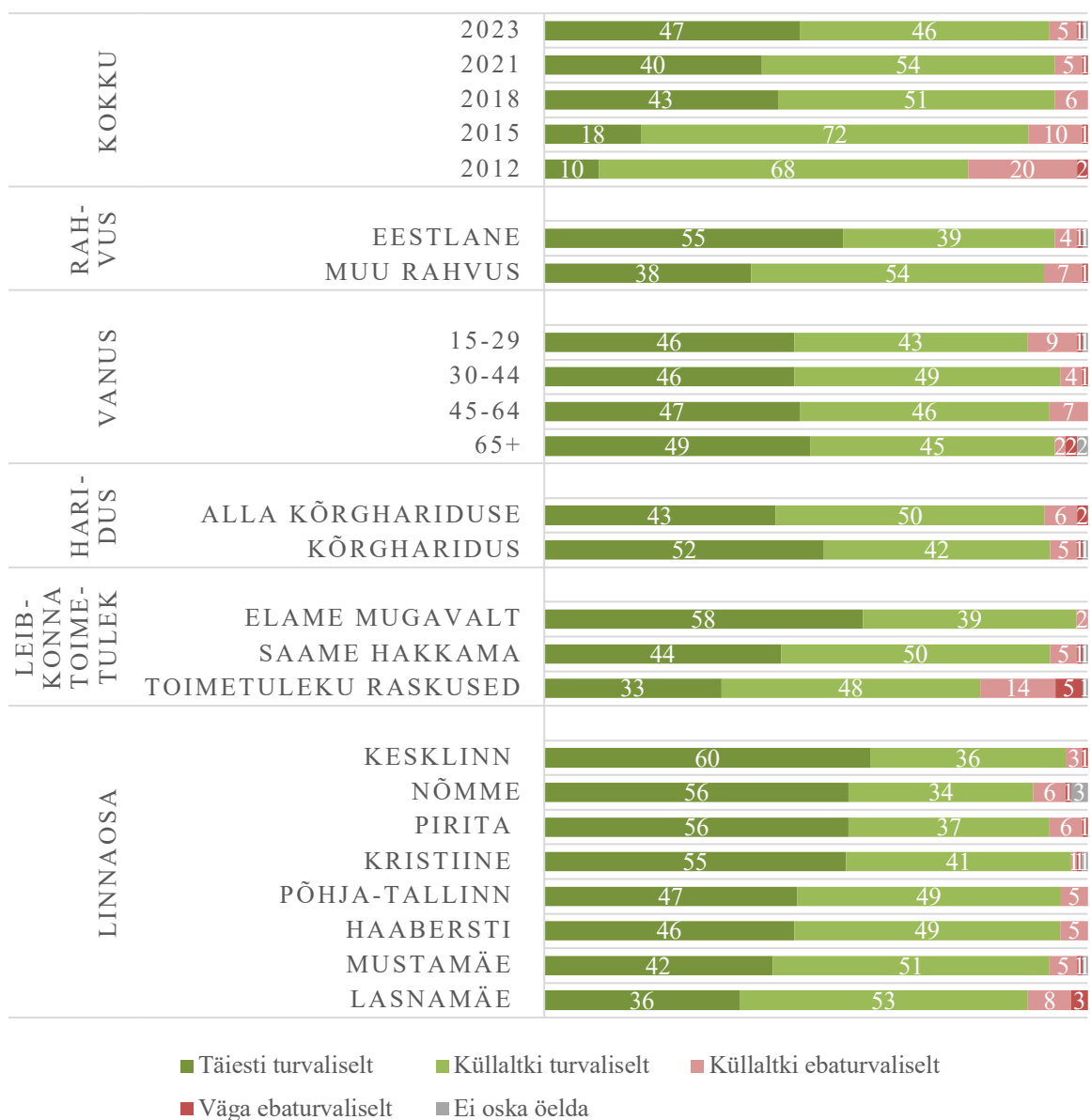
⁴ Eestlaste seas on Tallinna ligipääsetavuse infosüsteemi LIPS üks kord kasutanuid 0,2%.

5. TURVALISUS JA MUNITSIPAALPOLITSEI

Käesolevas peatükis on esitatud ülevaade Tallinna elanike hinnangutest oma linnaosa turvalisusele. Samuti vaadeldakse kokkupuudet munitsipaalpolitseiga ja rahulolu nende tööga.

5.1. Turvatunne oma linnaosas

Viimase 12 kuu jooksul on enamik pealinlastest (93%) tundnud end oma linnaosa avalikes kohtades küllaltki või täiesti turvaliselt (joonis 34).

Joonis 34. Tallinlaste turvatunne oma linnaosa avalikes kohtades viimase 12 kuu jooksul aastate lõikes (% , N=800)

Täiesti turvaliselt on tundnud end enim eestlased, vanemaealised (65-a ja vanemad), kõrgharidusega ning hästi toime tulevad elanikud. Ebaturvaliselt tunnevad end aga sagedaimini 15–29-aastased noored ja toimetulekuraskustes tallinlased.

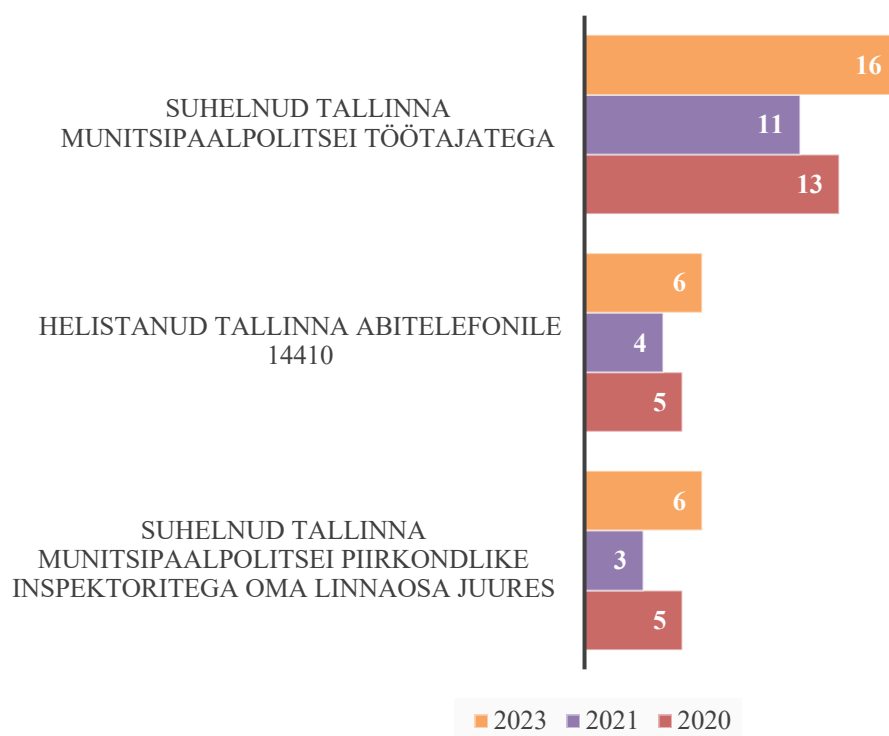
Aastate võrdlusest ilmneb, et perioodil 2012–2018 tallinlaste turvatunne oma linnaosas kasvas ning 2018. aastal stabiliseerus. 2023. aastal on võrreldes 2021. aastaga oluliselt kasvanud end oma linnaosa avalikes kohtades täiesti turvaliselt tundvate pealinlaste osakaal.

Täiesti turvaliselt tunnevad end oma linnaosa avalikes kohtades enim Kesklinna (60%) ja vähim Lasnamäe (36%) elanikud.

5.2. Kokkupuude ja rahulolu munitsipaalpolitsei tööga

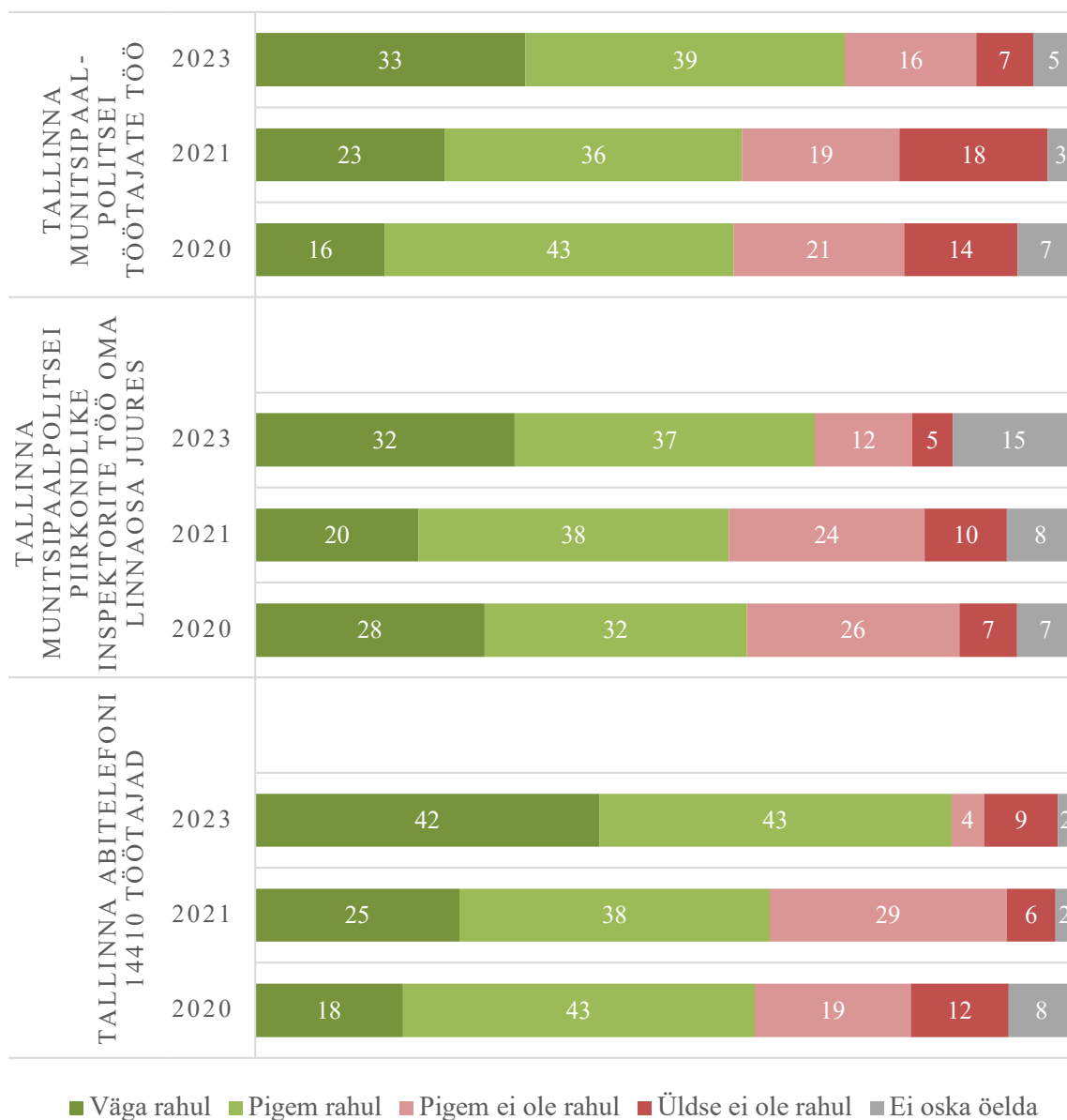
Viimase 12 kuu jooksul on 16% tallinlastest suhelnud Tallinna munitsipaalpolitseiga, 6% on suhelnud oma linnaosas MUPO piirkondlike inspektoritega ning sama palju on helistanud Tallinna abitelefoni 14410 (joonis 35). Võrreldes 2021. aastaga on kokkupuude Tallinna munitsipaalpolitseiga kasvanud.

Vanuserühmadest on munitsipaalpolitsei töötajatega suhelnud kõige vähem 65-aastased ja vanemad elanikud (4%), Tallinna abitelefoni 14410 aga helistanud enim 30–44-aastased (9%) pealinlased.

Joonis 35. Kokkupuude munitsipaalpolitseiga viimasel 12 kuul (% , N=800)

Munitsipaalpolitsei töötajate tööga kokku puutunud pealinlastest oli 72% jäänud pigem või väga rahule (joonis 36). Piirkondlike inspektorite tööga oma linnaosa juures olid rahulolevad 69% ning Tallinna abitelefoni töötajate tööga 85% nendega kokku puutunutest.

Joonis 36. Munitsipaalpolitseiga kokkupuutunud elanike rahulolu nende tööga (%; munitsipaalpolitsei töötajad N=128, piirkondlikud inspektorid N=49, abitelefoni töötajad N=45)

Võrreldes 2021. ja 2020. aastaga on tallinlaste rahulolu munitsipaalpolitsei tööga kõigis kolmes aspektis oluliselt paranenud. Suurimad muutused on sealjuures toimunud Tallinna abitelefoni töötajate puhul, kelle tööga pigem rahul või väga rahul olevate pealinlaste osakaal on kasvanud 2021. aastast 63%-lt 85%-le.

Siinkohal on oluline silmas pidada, et tulenevalt vähesesest vastajate arvust ei ole võimalik rahulolust kokkupuutega munitsipaalpolitseiga siiski ulatuslikke järeldusi teha.

Pealinlased, kes jäid **munitsipaalpolitsei töötajate tegevusega rahule**, töid põhjenduseks, et problem sai lahendatud (29%), suhtlus oli meeldiv (23%) ning tehakse head tööd (7%). Hinnangu andsid 128 inimest.

Pealinlased, kes ei jäänud munitsipaalpolitsei töötajate tegevusega rahule, leidsid, et probleem jäi lahendamata (15%), reageerimine on aeglane (6%), tekkis arusaamatus (5%), kogemused ei ole alati positiivsed (5%), kontakti saada on keeruline (2%) ning tegemist on ebavajaliku ametiga (2%).

Pealinlased, kes jäid **munitsipaalpolitsei piirkondlike inspektorite** tegevusega rahule, põhjendasid seda meeldiva suhtluse (29%), probleemile lahenduse leidmise (22%) ja tegutsemise kiirusega (14%). Mitte rahule jäänud töid aga välja ebameeldivat või puudulikku suhtlust (6%), probleemi lahendamata jäämist (4%) ja aeglast tegutsemist (4%). Hinnangu andsid 49 inimest.

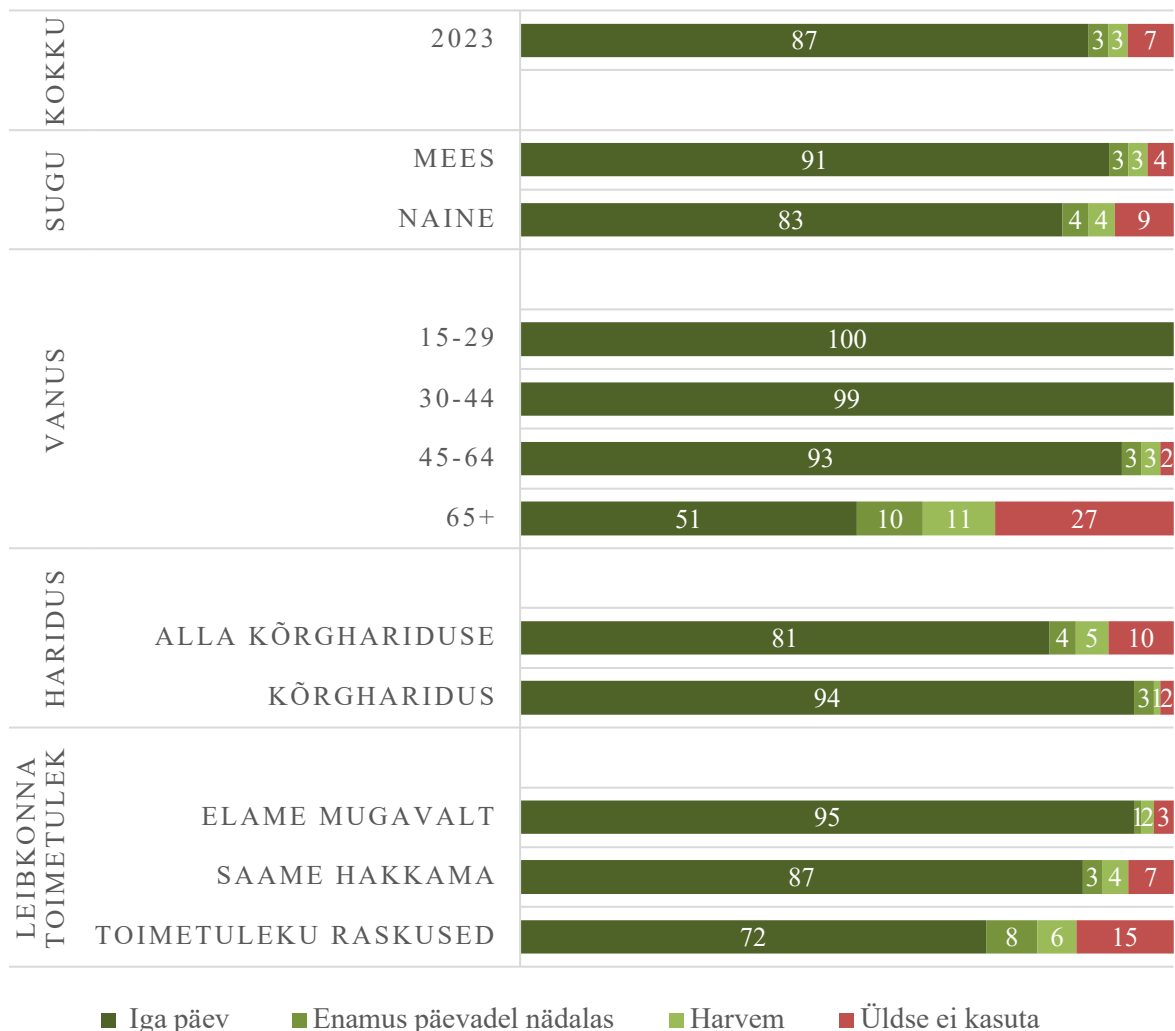
Abitelefoni 14410 töötajate tegevusega rahule jäänud tallinlased põhjendasid seda samuti probleemile lahenduse leidmise (44%), meeldiva suhtluse (22%) ja tegutsemise kiirusega (20%), samas kui mitterahulolijad väljendasid nõrdimust, et loodetud abi jäi saamata (4%), suhtlus oli puudulik või ebameeldiv (4%), tegutsemine aeglane (4%) ning kontakti loomine keerukas (2%). Hinnangu andsid 45 inimest.

6. INTERNETI JA INFOTEHNOLOOGIA VAHENDITE KASUTAMINE

Pealinlastelt uuriti, kui võrd sagedasti kasutavad nad internetti ning millised on nende kasutuses olevad infotehnoloogilised vahendid.

6.1. Interneti kasutamise sagedus

87% tallinlastest kasutab internetti sõltumata kohast ja seadmest igapäevaselt, nii enam nädalapäevadel kui ka harvem interneti kasutajaid on 3% ulatuses ning 7% tallinlastest ei kasuta internetti üldse (joonis 37).

Joonis 37. Pealinlaste interneti kasutamise sagedus (% , N=800)

Mehed kasutavad internetti naistest sagedamini ning madalamate haridustasemetega võrreldes on see enam levinud ka kõrgharidusega pealinlaste seas.

Vanusegruppide võrdlus annab ootuspärase tulemuse – kui 15–44-aastased pealinlased kasutavad internetti igapäevaselt pea 100%-selt, siis 45–64-aastaste hulgas on igapäevaseid kasutajaid juba mõnevõrra vähem ning 65–aastastest ja vanematest kasutavad internetti iga päev ligi pooled ning üldse mitte 27%.

Interneti kasutamist mõjutab ka leibkonna toimetulek – mida parem hinnang antakse oma toimetulekule, seda rohkem märgitakse ka igapäevast interneti kasutamist.

Kuna varasematel uuringuaastatel on skaala ülesehitus olnud mõnevõrra erinev, siis otsene võrdlus puudub, kuid ka aastatel 2019–2021 on 85-88% pealinlastest kasutanud internetti praktiliselt iga päev.

6.2. Infotehnoloogiliste vahendite kasutamine

Erinevatest infotehnoloogilistest vahenditest kasutab üle 80% pealinlastest nutitelefone ja isiklikke või perekonna arvuteid (joonis 38). Töökoha arvuti kasutamise võimalus on veidi enam kui pooltel tallinlastel ning 6% ei kasuta ei nutitelefoni ega arvutit.

Joonis 38. Erinevate infotehnoloogiliste seadmete kasutamine (%; N=800)

Mehed kasutavad naistest sagedamini nii nutitelefoni (89% vs 82%) kui ka enda või perekonna arvutit (87% vs 79%). Samuti on kõrgharidusega tallinlastel madalamate haridustasemetega esindajatega võrreldes enam kasutuses nii nutitelefone (91% vs 81%), isiklikke või perekonna arvuteid (88% vs 78%) kui ka töökoha arvuteid (65% vs 42%).

Vanusegruppidest kasutavad isiklikku või perekonnale kuuluvat arvutit enim 15–29-aastased (91%) ning töökoha arvutit 15–29- (67%) ja 30–44-aastased (70%) pealinlased. Nutitelefonide kasutamine on aga 15–44-aastaste seas pea 100%-line.

Nii nutitelefoni kui ka isikliku ja tööarvuti kasutamine kasvab lähtuvalt sellest, mida parem on leibkonna toimetulek.